

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΥΠΟ
ΙΩ. Ε. ΜΕΣΟΛΩΡΑ
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ
ΕΠΙ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1901—1906
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ
1903

1893

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΥΠΟ

ΙΩ. Ε. ΜΕΣΟΛΩΡΑ

Καθηγητού του Πανεπιστημίου

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ

ΕΠΙ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1901—1906

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Βιβλιοθήκη
Καθηγητή
Παυλίου
Παυλίου
Παυλίου

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΦΕΞΗ

1903

Αριθ. $\frac{\text{Πρωτ. 648}}{\text{Διεκπ. 302}}$

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Μαρτίου, 1896.

Ὁ παρὰ τῇ Ι. Σ. Β. Ἐπίτροπος

Ἀνδρέας Ψύλλας

Η ΣΥΝΟΔΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΝ
κ. ΙΩ. ΜΕΣΟΛΩΡΑΝ

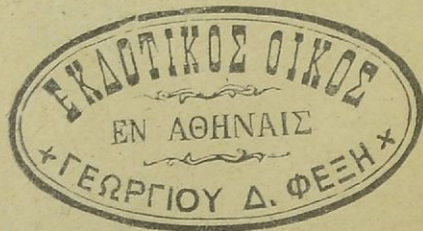
Ἀπαντῶσα ἡ Σύνοδος εἰς τὴν ἀπὸ 25 π.
μηνὸς ἀναφορὰν ὑμῶν γνωρίζει ὑμῖν ὅτι ἡ ὑφ' ὑ-
μῶν ἐκπονηθεῖσα Ἱ. Ἱστορία τῆς Κ. Διαθήκης
καὶ πρὸς ἔγκρισιν αὐτῇ ὑποβληθεῖσα ἐγκρίνεται.

- + Ὁ Ἀργολίδος Νικάνδρος, πρόεδρος
- + Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Θεόκλητος
- + Ὁ Πατρῶν καὶ Ἠλείας Ἰερόθεος
- + Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Νεόφυτος

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Νοεμβρίου 1909.

(Τ. Σ.) Διὰ τὸ ἀκριβές τῆς ἀντιγραφῆς
Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ἀρχιμ. Εὐθύμιο Γ. Καββαθᾶς

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγρα-
φέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκδότου θεωρεῖται κλοπιμαῖον.

Ἐν τῷ Τοπογραφικῷ Αθανασίου Αθανασίου
ΑΘΗΝΑΙ, Ὁδὸς Περικλεῶς-Ζήνωνος Ἀρ. 2

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙ- ΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

§ 1. Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰωάννου.

Ὁ πατήρ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐκαλεῖτο Ζαχαρίας καὶ ἦτο ἱερεὺς, ἡ δὲ μήτηρ του Ἐλισσάβητ. Καὶ οἱ δύο ἦσαν δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς· ἐλυποῦντο δέ, διότι δὲν εἶχον τέκνα. Ὁ Θεὸς ὅμως ἐχάρισεν εἰς αὐτοὺς τέκνον, τὸν Ἰωάννην.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ Ζαχαρίας ἦτο ἐντὸς τοῦ ναοῦ, καὶ ἐθυμιάζε, παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ υἱόν, ὅστις θὰ γίνῃ προφήτης τοῦ Ὑψίστου καὶ θὰ παροικευσῇ τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Τότε ὁ Ζαχαρίας εἶπε πρὸς τὸν ἄγγελον· καὶ πῶς θὰ γίνῃ τοῦτο; διότι ἐγὼ εἶμαι γέρον καὶ ἡ γυνή μου στεῖρα καὶ γράϊα; Ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ ἐφάνερωσεν, ὅτι τοῦτο εἶναι ἐκ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ζαχαρίας δὲν ἐπίστευσεν εὐθὺς εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου, διὰ τοῦτο ἔμεινεν ἄφωνος καὶ κωφός, κατὰ θεῖαν βούλησιν, μέχρι τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου.

Ὅταν λοιπὸν ἡ Ἐλισσάβητ ἐγέννησε τὸν Ἰωάννην, τότε πάντες οἱ συγγενεῖς ἐθαύμασαν τὸ γεγονός, καὶ συνέχαιρον αὐτήν, ὅτι ὁ Θεὸς εἰσέηκουσε τὴν δέησίν της.—Τὴν δὲ ὀγδόην ἡμέραν, ὅτε ἦλθον οἱ ἱερεῖς εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, ἵνα ἐκτελέσωσι τὰ

του νόμου, τότε ἤθελον οἱ περιστάμενοι νὰ τοῦ δώσωσι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς του. Ἀλλὰ ὁ ἄφωνος Ζαχαρίας ἐζήτησε πινακιδίον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα Ἰωάννης, τὸ ὅποιον σημαίνει χάριν Θεοῦ, διότι ὁ Ἰωάννης ἐγεννήθη κατὰ χάριν Θεοῦ.—Τότε ἐλύθη ἡ γλῶσσα τοῦ Ζαχαρίου καὶ ἐδοξολόγησε τὸν Θεὸν εἰπών· «Εὐλόγητός Κύριος ὁ Θεός, διότι ἔσωσε τὸν λαὸν αὐτοῦ».

Ὁ Ἰωάννης καλεῖται βαπτιστής, διότι ἤξιώθη νὰ βαπτίσῃ τὸν Σωτῆρα· ὀνομάζεται δὲ καὶ Προδρόμος, διότι προεπορεύθη πρὸ προσώπου Κυρίου, ἵνα ἐτοιμάσῃ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. (Λουκ. α' 76).

Ὁ Ἰωάννης διέτριβεν εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐδίδασκε τὸν λαόν, λέγων· «Μετανοεῖτε, διότι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Τοὺς δὲ μετανοοῦντας ἐβάπτιζεν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ.

Ὁ Ἰωάννης ἦτο εὐσεβὴς πρὸς τὸν Θεόν, δικαίος, ἐγκρατής, καὶ ἀπλοῦς τοὺς τρόπους· ἔτρωγε δὲ μελὶ ἀγρίου καὶ ἀκριδᾶς (1) καὶ ἐφόρει φόρεμα ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην.

Μίαν ἡμέραν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ λαός, μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός· ὁ δὲ Ἰωάννης ὡμολόγησεν, ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός, ἀλλ' ὁ ὀπίσω αὐτοῦ ἐρχόμενος, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ λύσῃ τὰ λωρίον τῶν ὑποδημάτων του. Αὐτὸς, εἶπε, βαπτίζει ἐν ὕδατι, ὁ δὲ Σωτῆρ θὰ βαπτίσῃ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

Ὅτε δὲ ὁ Χριστὸς ἤρχετο εἰς τὸν Ἰορδάνην διὰ νὰ βαπτισθῆ, ἔδειξεν αὐτὸν ὁ Ἰωάννης πρὸς τὸν λαόν καὶ εἶπεν·

«Ἴδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου». (Ἰωάν. α'. 29. 34).

(1) Ἄλλοι μὲν ἐρμηνευταὶ ἐξηγοῦσι τὴν λέξιν ἀκριδᾶς, ὅτι δηλοῖ τὰς κορυφὰς τῶν χόρτων, ἄλλοι δὲ παραδέχονται, ὅτι εἶναι εἶδος ἀκριδος, τὸ ὅποιον τρώγεται εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς Ἀσίας.

§ 2. Ἀποκεφάλισις τοῦ Ἰωάννου.

(Λουκ. γ' 19. Ματθ. ιδ' 1 — 12).

Ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ θάρρος νὰ κατακρίνη τὰς κακὰς πράξεις καὶ αὐτῶν τῶν ἀρχόντων τῆς πατρίδος του.

Μίαν ἡμέραν παρουσιάσθη πρὸς τὸν τετράρχην Ἡρώδην καὶ τὸν ἤλεγξε πικρῶς, διότι εἶχε λάβει εἰς γάμον τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου. Ὁ Ἡρώδης ἠθέλησε νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀλλ' ἐφοβεῖτο τὸν ὄχλον, ὅστις ἠγάπα καὶ ἐσέβετο τὸν Ἰωάννην διὰ τὰς ἀρετὰς του. Διὰ τοῦτο διετάξε μόνον νὰ τὸν φυλακίσωσιν. Ἀλλὰ ἡ γυνὴ τοῦ Ἡρώδου ἐζήτηε ἀφορμὴν νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰωάννην. — Ὅταν λοιπὸν ὁ Ἡρώδης διὰ τὴν ἐορτὴν τῶν γενεσίων του ἔκαμε γεῦμα εἰς τοὺς ἀρχοντας τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ δεῖπνου ἐχόρευσεν ἡ ὄραια Σαλώμη, ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος, τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰς αὐτὴν νὰ τοῦ ζητήσῃ ὅ,τι θέλει, καὶ αὐτὸς θέλει τὸ δοῦναι. Τοῦτο δὲ ἐβεβαίωσε καὶ μὲ ὄρκον. — Ὅτε ἠρώτησε τὴν μητέρα της τί νὰ ζητήσῃ αὐτὴ δὲ εἶπε, τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ. Λέγει λοιπὸν ἡ Σαλώμη εἰς τὸν πατέρα της· δός μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου. — Ὁ βασιλεὺς ἐλυπήθη πολὺ, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε κάμει ὄρκον ἐνώπιον μάλιστα τῶν προσκεκλημένων, διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη νὰ διατάξῃ, ὅπως ἀποκεφαλίσωσι τὸν Ἰωάννην. — Ἐφεραν λοιπὸν ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου καὶ ἔδωκαν αὐτὴν εἰς τὴν Σαλώμην, ἣ ὅποια τὴν παρουσίασεν εἰς τὴν μητέρα της.

Ὅταν δὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου ἔμαθον τὴν ἀποκεφάλισιν του, ἦλθον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα τοῦ διδασκάλου των, τὸ ὅποion ἔθαψαν μετὰ πολλῆς λύπης καὶ μεγάλου σεβασμοῦ.

Ὁ Ἰωάννης ἐφάνη πιστὸς καὶ εὐσεβὴς πρὸς τὸν Θεὸν μέχρι θανάτου· διὰ τοῦτο δικαίως τιμᾶται καὶ δοξάζεται καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

«Γίνου πιστός ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς», λέγει ὁ Θεὸς (Ἀποκάλ. Ἰωάν. β' 10).

§ 3. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

[Λουκ. α' 26—38].

Ὅτε ἦλθεν ὁ προσδιορισμένος καιρὸς νὰ γεννηθῇ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, παρουσιάσθη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ πρὸς τὴν παρθένον Μαριάμ εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· «Χαίρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν»· (Εὐαγγελισμὸς 25 Μαρτίου).

Ἡ παρθένος Μαριάμ, ἥτις ἐν ἡλικίᾳ τριῶν ἐτῶν εἶχεν ἀφιερωθῆ εἰς τὸν ναὸν ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, ἐταράχθη καὶ ἠπόρει διὰ τὸν λόγον.— Ἄλλ' ὁ ἄγγελος εἶπε· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, διότι εὖρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ· θὰ γεννήσῃς υἱόν καὶ θὰ ὀνομάσῃς αὐτὸν Ἰησοῦν (Σωτῆρα). Οὗτος θὰ εἶναι μέγας καὶ θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς Ὑψίστου καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἡ Παρθένος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ τὸν Εὐαγγελισμὸν τοῦτον, ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· «Πνεῦμα ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις Ὑψίστου θὰ σὲ ἐπισκιάσῃ· διὰ τοῦτο καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον θὰ ὀνομασθῇ Υἱὸς Θεοῦ, καὶ θὰ σώσῃ τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ».—Τότε ἡ Παρθένος Μαρία ἐν μεγίστῃ ταπεινοφροσύνῃ εἶπεν· «Ἴδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου».

Ὁ γέρον Ἰωσήφ, μετὰ τοῦ ὁποίου ἦτο μεμνηστευμένη, ἀπεφάσισε νὰ ἀπολύσῃ κρυφίως τὴν Θεοτόκον, ἀλλ' ὁ ἄγγελος Κυρίου, παρουσιασθεὶς εἰς αὐτὸν καθ' ὕπνον, ἔπεισεν αὐτὸν νὰ παραλάβῃ καὶ διαφυλάξῃ τὴν Παρθένον, διότι τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἦτο ἐκ Πνεύματος ἁγίου.

«Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ

πνευμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρί μου, ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς δούλης αὐτοῦ.» (Λουκ. α' 47).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

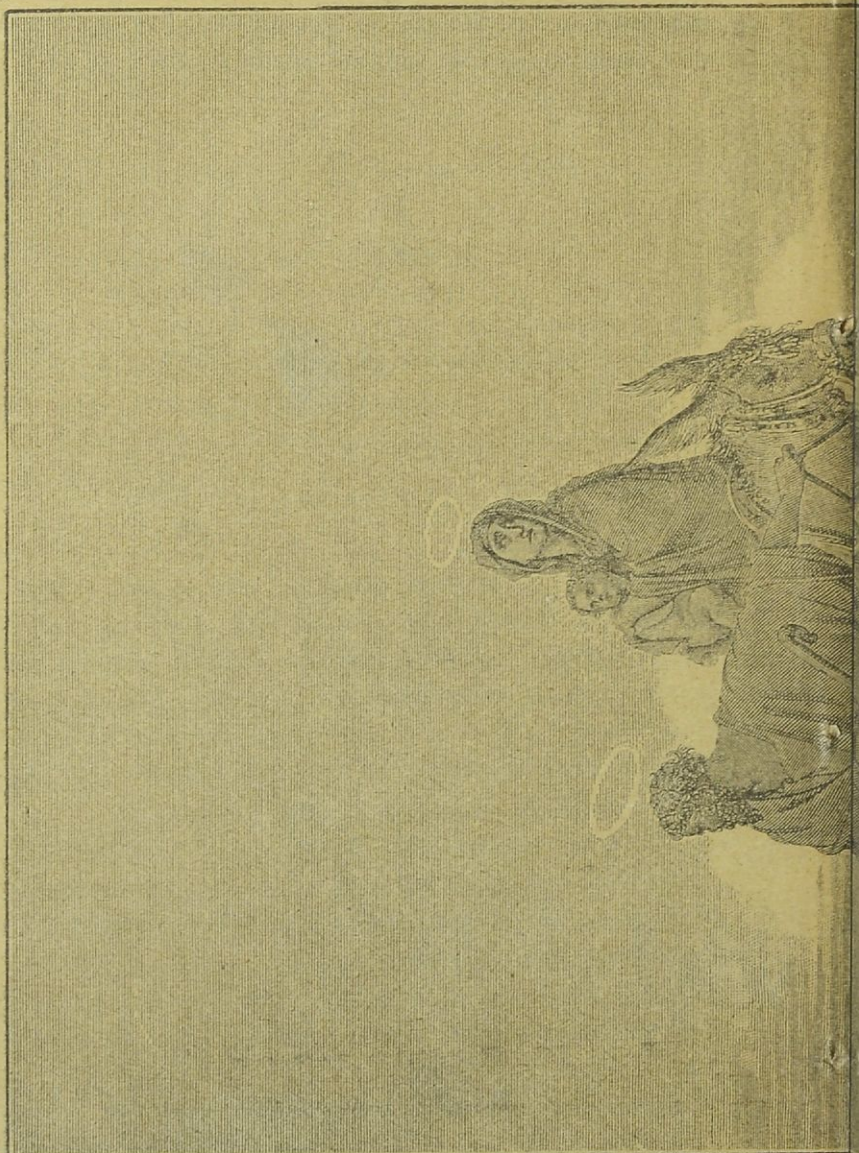
§ 4. Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἦλθεν ἡ μεγάλη καὶ χαρμόσυνος ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος.—Ὁ Καίσαρ Αὐγουστός διέταξε νὰ ἀπογραφῆ πᾶσα ἡ γνωστὴ τότε οἰκουμένη, ἥτις σχεδὸν ὅλη ἦτο ὑποτεταγμένη εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ἐπορεύετο δὲ ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Ἦλθε λοιπὸν καὶ ὁ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Μαρίας ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ τῆς πόλεως Ναζαρέτ, εἰς τὴν Βηθλεέμ, διότι κατήγετο ἐκ τοῦ οἴκου καὶ τοῦ γένους τοῦ Δαβὶδ.

Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 25 Δεκεμβρίου ἐγέννησεν ἡ Θεοτόκος τὸν Ἰησοῦν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, ὅπου κατέλυον ἄλογα ζῆα, καὶ ἀνέκλιεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι δὲν εὔρον καταλύμα ἕνεκα τῆς μεγάλης συρροῆς τῶν ἀπογραφομένων.

Ἄγγελος δὲ Κυρίου παρουσιάζεται εἰς τοὺς ποιμένας, οἵτινες ἐκεῖ πλησίον ἐφύλαττον τὰ ποιμνία αὐτῶν τὴν νύκτα, καὶ ἀναγγέλλει εἰς αὐτούς, ὅτι ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ, ἐν τῇ πόλει τοῦ Δαβὶδ. Ἀπέστειλε δὲ αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον νὰ προσκυνήσωσι τὸ παιδίον.

Ἐξαίφνης δὲ μετὰ τοῦ ἀγγέλου πλήθος ἄλλο οὐρανόθεν ἀγγέλων ἐδοξολογεῖ τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε· «Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Ἀμέσως τότε ἔτρεξαν οἱ

Ὁ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Παρθένου καὶ τοῦ νηπιῖου Ἰησοῦ φεύγουσιν εἰς Αἴγυπτον
ἕνεκα τῶν καταδιώξεων τοῦ Ἡρώδου.

ἄκακοι ποιμένες καὶ ἀνεύρον τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.

«Οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον». (Ἰωάν. γ' 16).

§ 5 Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Ἰησοῦ.

(Λουκ. β'. 22—40).

Μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας (2 Φεβρουαρίου) ἔφερον ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία τὸν Ἰησοῦν εἰς τὰ Ἱερουσόλυμα, εἰς τὸν ναόν, διὰ νὰ τὸν παραστήσωσιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ διὰ νὰ προσφέρωσι θυσίαν ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο νεύσσους περιστερῶν.

Ἦτο δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐλαβὴς, ὀνομαζόμενος Συμεὼν. Εἶχε δὲ προειπεῖ εἰς αὐτὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον νὰ μὴ ἴδῃ θάνατον, πρὶν ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου. Ὅτε δὲ οἱ γονεῖς εἰσήγαγον τὸ παιδίον Ἰησοῦν εἰς τὸν ναόν, παρελάθει αὐτὸ ὁ Συμεὼν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ ἠλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε· «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ».

Προεῖπε δὲ προσέτι ὁ πρεσβύτερος Συμεὼν περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι θὰ γείνη μέγας, θὰ σώσῃ τὸν κόσμον, καὶ ὅτι τέλος θὰ σταυρωθῇ. Τοῦτο δὲ προφητεύσει καὶ μία γυνή, χήρα, Ἄννα καλουμένη, ἣτις ἔμενον ἐν τῷ ναῷ, λατρεύουσα τὸν Θεόν.

«Οὐκ ἤλθον καταλύσαι τὸν νόμον, ἀλλὰ πληρῶσαι» (Ματθ. ε' 17).

§ 6 Μάγοι ἐξ Ἀνατολῶν.

(Ματθ. β' 1—12).

Ὅτε ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐπὶ Ἠρωδοῦ τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ Μάγοι ἀπὸ Ἀνατολῶν ἤλθον εἰς Ἱερο-

σόλυμα και ἔλεγον· «Ποῦ εἶναι ὁ γεννηθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; διότι εἶδομεν αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ Ἀνατολῇ και ἤλθμεν νὰ προσκυνήσωμεν αὐτόν».

Ἡ ἔλευσις αὕτη τῶν Μάγων κατετάραξε τὸν Ἡρώδη. Διὰ τοῦτο προσεκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς και τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ και ἠρώτα νὰ μάθῃ παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. Οὗτοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· «ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας».

Τότε ἐκάλεσε κρυφίως ὁ Ἡρόδης τοὺς μάγους και ἔμαθε παρ' αὐτῶν ἀκριβῶς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐφάνη ὁ ἀστήρ. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· «πορεύθητε εἰς τὴν Βηθλεὲμ και ἐξετάσατε ἀκριβῶς περὶ τοῦ παιδίου, ὅταν δὲ εὕρητε αὐτό, ἀπαγγεῖλατέ μοι διὰ νὰ ἔλθω καὶ γὼ νὰ προσκυνήσω αὐτό».

Οἱ μάγοι ἀκούσαντες τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐπαρέυθησαν. Καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, τὸν ὅποιον εἶχον ἰδεῖ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, προηγεῖτο και ὠδήγει αὐτούς, ἕως οὗ ἔλθων ἔστη ἐπάνω, ὅπου ἦτο τὸ παιδίον. — Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφοδρὰ. — Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, και πεσόντες προσεκύνησαν αὐτό, και ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσέφερον εἰς αὐτό χρυσὸν (ὡς εἰς βασιλέα), λίθον (ὡς εἰς Θεόν) και σμύρναν (ὡς εἰς ἄνθρωπον).

Ὁ Θεὸς τότε διέταξεν αὐτούς κατ' ὄναρ νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς τὸν Ἡρώδη διὰ τοῦτο ἀνεχώρησαν και οὗτοι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν δι' ἄλλης ὁδοῦ.

«Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ δὲ Θεὸς κελεύει».

§ 2. Φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον.

(Ματθ. 2' 13—23).

Ἀφ' οὗ ἀνεχώρησαν οἱ Μάγοι, ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ, λέγων· «Ἐγέσθητι, παραλαβε τὸ παιδίον και τὴν μητέρα αὐτοῦ και φύγε εἰς Αἴγυπτον και μένε ἐκεῖ, ἕως

αὐτὸ εἶπω σοι, διότι ὁ Ἡρώδης μέλλει νὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον διὰ νὰ φονεύσῃ αὐτό». Ὁ Ἰωσήφ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον.

Ὅτε δὲ εἶδεν ὁ Ἡρώδης, ὅτι οἱ μάγοι δὲν ἐπέστρεψαν, καὶ ἐπυθέμενος ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὲρ αὐτῶν, ἐθυμώθη λίαν, καὶ διέταξε νὰ φονεύσωσιν ἐν Βηθλέεμ καὶ εἰς τὰ περίχωρα αὐτῆς πάντα τὰ παιδία ἀπὸ διετούς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον, τὸν ὅποιον ἔμαθε παρὰ τῶν μάγων.

Ἀρ' οὐ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης, ἄγγελος Κυρίου εἶπε κατ' ὄνως εἰς τὸν Ἰωσήφ· «Ἐγέρθητι, παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· διότι ἀπέθανον οἱ ζητοῦντες νὰ φονεύσωσι τὸ παιδίον». Ὁ Ἰωσήφ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθε καὶ κατόκησεν εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ ἡ προφητεία, ὅτι Ναζωραῖος θὰ ὀνομασθῇ ὁ Σωτὴρ.

«Ἐλπισον ἐπὶ Κύριον καὶ αὐτὸς διασώσει σε». (Ψαλμ. 36, 5).

§ 8. Ὁ Ἰησοῦς ὀδώδεκάτης ἐν τῷ ναῶ.

(Λουκ. 6' 40—52).

Κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ πάσχα ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἐπορεύοντο κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ. — Παρέλαβον δὲ μεθ' ἑαυτῶν τὸν Ἰησοῦν, ὅτε οὗτος ἦτο δώδεκα ἐτῶν. — Ὅτε δὲ ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι τῆς ἐορτῆς, ἐν ᾗ ὑπέστρεψαν αὐτοὶ μετ' ἄλλων πολλῶν, ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς ἐν Ἱερουσαλὴμ, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσωσιν οἱ γονεῖς του, διότι ἐνόμισαν, ὅτι ἦτο μετὰ τῆς λοιπῆς συνοδείας. Ὅταν ὅμως ἦλθεν ἐσπέρας, τὸν ἀνεζήτησαν μεταξύ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν τὸν εὑρον, ὑπέστρεψαν πάλιν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας εὑρον αὐτόν ἐν τῷ ἱερῷ. Ἐκάθητο δὲ ἐν τῷ μέσῳ τῶν διδασκάλων, ἤκουε τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν καὶ

ἐπηρώτα αὐτούς. Πάντες δὲ οἱ ἀκούοντες ἐθαύμαζον διὰ τὰς ἀποκρίσεις του.

Ὅτε δὲ εἶδον αὐτὸν οἱ γονεῖς του, ἐξεπλάγησαν. Ἡ δὲ μήτηρ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Τέκνον μου, διατί μᾶς ἔκαμες τοῦτο ; Ἴδού ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ σὲ ἐζητοῦμεν μετὰ θλίψεως».

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· «Διὰ τί μὲ ἐζητεῖτε ; δὲν γνωρίζετε ὅτι ἐγὼ πρέπει νὰ μένω ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου ; » Οὗτοι δὲ δὲν ἐνόησαν τὸν λόγον, τὸν ὅποιον εἶπε πρὸς αὐτούς. Μόνη δὲ ἡ μήτηρ διετήρει πάντας τούτους τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ της.

Κατέβη δὲ μετ' αὐτῶν εἰς Ναζαρέτ καὶ ἦτο ὑποτασσόμενος εἰς τοὺς γονεῖς του.

«Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ» (Κολοσ. γ' 20).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ

§ 9. Ἡ βάπτισις τοῦ Σωτῆρος ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.

(Ματθ. γ' 13—17 καὶ Λουκ. γ' 21—24).

Ὅτε ὁ Σωτὴρ ἦτο ὡσεὶ τριάκοντα ἐτῶν, τότε ἦλθεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, ἵνα βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης ἠμυπόδιζεν αὐτόν, λέγων «Ἐγὼ ἔχω χρεῖαν νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς με ; » Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· «Ἄφες τώρα, διότι οὕτως εἶναι πρέπον, νὰ πληρώσω πᾶσαν δικαιοσύνην». Τότε ὑπεχώρησεν ὁ Ἰωάννης καὶ ἐβάπτισε τὸν Χριστόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ἀνεώχθη-

σαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ καὶ κατήλθεν ἐπ' αὐτὸν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐν εἰδει περιστερᾶς διὰ τὴν βασιλείαν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ Σωτὴρ. Φωνὴ δὲ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἔλεγεν· «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδόκησα».

Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς τὴν κηρύττειν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ἀπολυτίκιον. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου Σου, Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις, τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει Σοι, ἀγαπητόν Σε υἱὸν ὀνομάζουσα. Καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἰδει περιστερᾶς, ἐβεβαίον τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφινεῖς, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, δόξα Σοι.

§ 10. Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. δ' 17—25 καὶ Ἰωάν. α' 29—52, Μάρκου β' 13—18).

Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν ὁ Ἀνδρέας (ὅστις καὶ πρωτόκλητος λέγεται) καὶ ὁ Ἰωάννης (ὁ Εὐαγγελιστὴς καὶ ἠγαπημένος μαθητῆς) καὶ ὁ ἀδελφὸς του Ἰάκωβος.

Ὁ Ἀνδρέας εὕρισκει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σίμωνα (τὸν Πέτρον) καὶ λέγει εἰς αὐτόν· «εὕρηκαμεν τὸν Μεσσίαν (τὸν Χριστόν)». Ἐρρεῖ δὲ αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὅστις παρατηρήσας τὸν Σίμωνα τῷ εἶπε· «Σὺ εἶσαι Σίμων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάνη, σὺ θὰ ὀνομασθῆς Κηφῆς (Πέτρος)».

Τὴν ἐπαύριον καλεῖ ὁ Ἰησοῦς ὡς μαθητάς του τὸν Φίλιππον, ὅστις καὶ αὐτὸς ἦτο ἐκ τῆς πόλεως Βηθσαϊδᾶ, τῆς πατρίδος τοῦ Ἀνδρέου καὶ τοῦ Πέτρον.

Ὁ Φίλιππος πάλιν εὕρισκει τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει εἰς αὐτόν, εὕρηκαμεν τὸν Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, περὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς, καὶ τὸν ὅποιον προκατήγγειλαν οἱ προφῆται.

Ὁ Ἰησοῦς παρακληθᾶναι τοὺς ἔξ πρώτους αὐτοῦ μαθητάς, δηλ. τοὺς ἀδελφοὺς Ἀνδρέαν καὶ Πέτρον, τοὺς ἀδελφοὺς Ἰάκωβον καὶ

Ἰωάννην (τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου), τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Ναθαναήλ, καὶ περιήρχετο ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, διδάσκων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ θεραπεύων πάσαν ἀσθένειαν ἐν τῷ λαῷ.

Ἐν ᾧ δὲ μίαν ἡμέραν ἔδιδασκε τὸν λαὸν παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, εἶδε τὸν Λευὴν (Ματθαῖον), τὸν υἱὸν τοῦ Ἀλφαίου, καθήμενον ἐπὶ τῷ τελωνίῳ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «ἀκολούθει μοι». Οὗτος δ' ἀμέσως ἠκολούθησεν αὐτόν.

«Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραῖός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῆ καρδίᾳ.» (Μαθ. ια' 28).

§ 11. Οἱ δώδεκα ἀποστόλοι. Μαθηταὶ καὶ μαθήτριάι τοῦ Σωτῆρος.

(Μαθ. 6' 1—42, Λουκ. ι' 1—24, Ἰωάν. γ' 1—12)

Τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων εἶναι ταῦτα· Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεβθαῖος, ὁ ἐπονομασθεὶς Θαδδαῖος καὶ ὕστερον Ἰούδας, Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης (ὁ καὶ παραδούς τὸν Ἰησοῦν).

Ὁ Σωτὴρ ἐξελεξε καὶ ἄλλους ἑβδομήκοντα μαθητάς, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν ἀνὰ δύο εἰς διαφόρους πόλεις, ὅπου ἔμελλεν αὐτὸς μετὰ ταῦτα νὰ ὑπάγῃ.

Ἐκτὸς τῶν μαθητῶν τούτων ἦσαν καὶ ἄλλοι, οἵτινες ἐκρύπτοντο διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Νικόδημος, ὅστις ἦτο ἀρχὸν τῶν Ἰουδαίων καὶ Φαρισαίων, καὶ ἦλθεν ἐν καιρῷ νυκτὸς πρὸς τὸν Ἰησοῦν, διότι ἐπεθύμει νὰ μάθῃ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ Σωτὴρ εἶπεν εἰς αὐτόν, ὅτι «ἐὰν θελῇ νὰ σωθῇ, πρέπει νὰ ἀναγεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος», δηλ. νὰ πιστεῖσῃ πρῶτον καὶ ἔπειτα νὰ βαπτισθῇ. Δεύτερος δὲ

ἦτο ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, σεβαστὸς καὶ σεμνὸς βουλευτής.
Ἦσαν δὲ καὶ πολλαὶ γυναῖκες, αἵτινες ἠκολούθουν τὸν Χριστόν καὶ ἐγένοντο μαθήτριαί αὐτοῦ. Τοιαῦται ἦσαν ἡ Μαρία, συγγενὴς τῆς Θεοτόκου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία, αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου, ἡ Σαλώμη, ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου καὶ ἄλλαι πολλαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

§ 12. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία.

(Ματθ. Κεφ. ε', η' καὶ ζ'.)

α'.

Ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίαν ὀνομάζομεν τὴν θρυμαστὴν ἐκείνην διδασκαλίαν, τὴν ὅποιαν ἀπήγγειλεν ὁ Σωτὴρ πρὸ τῶν μαθητῶν του καὶ τοῦ ὄχλου. — Ὁ Σωτὴρ μιχαρίζει πρῶτον τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι (τοὺς ταπεινόφρονας), διότι πρώτη καὶ κυρία ἀρετὴ εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη· ἔπειτα δὲ τοὺς πενθοῦντας διὰ τὰς ἀμαρτίας των, τοὺς μετανοοῦντας, τοὺς πραεῖς, τοὺς δικαίους, τοὺς ἐλεήμονας, τοὺς καθαροὺς τὴν καρδίαν, τοὺς εἰρηνοποιούς, τοὺς διωκομένους διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Εἶπεν, ὅτι δὲν ἤλθε νὰ καταλύσῃ τὸν νόμον καὶ τοὺς προφήτας, ἀλλὰ τοῦναντίον νὰ συμπληρώσῃ αὐτούς. Ἐδίδαξεν, ὅτι ὅχι μόνον ἀπαγορεύεται ὁ φόνος, ἀλλὰ καὶ πᾶσα λέξις ὑβριστικὴ.

Ἀπαγορεύει τὸν ὄρκον καὶ παραγγέλλει, ἵνα ὁ λόγος ἡμῶν εἶναι τὸ Ναὶ καὶ τὸ Οὐ. Ἐδίδαξε τὴν πρὸς πάντα ἄνθρωπον καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς ἀγάπην εἰπὼν· «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς πειεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς».

β'.

Μετὰ ταῦτα δίδει ὁ Σωτὴρ ἐντολὰς καὶ συμβουλὰς, πῶς πρέπει νὰ ἐκπληρῶμεν τὰ καθήκοντα ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν πλησίον καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς.

“Ὅταν προσευχώμεθα, δὲν πρέπει, λέγει, νὰ μιμώμεθα τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς ὑποκριτάς, οἵτινες προσήχοντο διὰ νὰ τοὺς βλέπῃ ὁ κόσμος, ἀλλὰ νὰ προσευχώμεθα ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ οὐράγιος πατὴρ μας, ὁ καρδιογνώστης, θὰ μᾶς ἀποδώσῃ ἐν τῷ φανερῷ. Πρέπει δὲ νὰ ζητῶμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ πράγματα λογικὰ καὶ δυνατὰ νὰ μὴ φλυαρῶμεν δὲ καὶ πολυλογῶμεν εἰς τὰς προσευχὰς μας ἔχοντες ἀλλαγὴν τὸν νοῦν μας. Μᾶς ἔδωκε δὲ λαμπρότατον τύπον προσευχῆς τὸ: «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον, καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ».

Ἐλεγεν ὅτι, ὅταν νηστεύωμεν, δὲν πρέπει νὰ καυχώμεθα διὰ τοῦτο, ὅπως μᾶς ἐπαινέσωσιν οἱ ἄνθρωποι, διότι δὴθεν ἐκτελοῦμεν τὸ καθήκον ἡμῶν. Οὕτως ἐπραττον καὶ πράττουσιν οἱ ὑποκριταί.—“Ὅταν κάμνωμεν ἐλεημοσύνην, δὲν πρέπει νὰ τὴ κηρύττωμεν, ὅπως δοξασθῶμεν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Θεὸς θέλει, ὅταν κάμνωμεν ἐλεημοσύνην, νὰ μὴ γνωρίζῃ ἡ ἀριστερὰ μας τί δίδει ἡ δεξιὰ μας.

Παραγγέλλει δὲ εἰς ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ νὰ μὴ ἔχωμεν πάντοτε τὸν νοῦν μας εἰς τὸ τί θὰ φάγωμεν καὶ τί θὰ πῖωμεν, καὶ ποῖα ἐνδύματα θὰ κατασκευάσωμεν καὶ θὰ φορέσωμεν. Ἀφ' οὗ ὁ Θεὸς φροντίζει περὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, πολλῷ περισσότερον φρονεῖ περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις εἶναι τὸ ἀλλίστον τῶν δημιουργημάτων καὶ διαφέρει πολὺ ἀπ' αὐτά.

γ'.

Μὴ κατακρίνετε, διδάσκει ὁ Σωτὴρ, τοὺς ἄλλους διὰ νὰ μὴ κατακριθῆτε καὶ ὑμεῖς.

Ὅταν θέλῃς νὰ διορθώσῃς τὰ σφάλματα τοῦ ἄλλου, διορθώσον
πρῶτον τὰ σφάλματα τὰ ἰδικά σου.

Πάντα ὅσα ἀν θέλητε νὰ σᾶς κάμωσιν οἱ ἄνθρωποι, κάμετε καὶ
ὕμεῖς ὁμοίως.

Ἡ πύλη τῆς ἀρετῆς εἶναι στενὴ ἢ ὁδός, ἣτις φέρεῖ εἰς τὴν
ζωὴν, εἶναι τεθλιμμένη.

Ὁ Θεὸς δὲν θελεῖ μόνον λόγους καὶ προσευχὰς ξηράς· «Κύριε,
Κύριε», ἀλλὰ καὶ ἔργα καλὰ· θέλει νὰ ποιῶμεν τὸ θέλημα αὐτοῦ.

ΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

§ 13. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως.

(Ματθ. ιγ' 1—28, Λουκ. η' 4—10).

Θέλων ὁ Σωτὴρ νὰ διδάξῃ, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι δὲν
θὰ δεχθῶσιν τὴν διδασκαλίαν του καὶ ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες
θὰ δεχθῶσιν αὐτὴν θὰ φέρωσι καρπὸν πολύν, εἶπε τὴν
ἐξῆς παραβολὴν (1).

Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον αὐτοῦ. Ἐν ᾧ δὲ
ἔσπειρεν αὐτόν, ἄλλος μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγον αὐτόν.

Ἄλλος δὲ σπόρος ἔπεσεν ἐπάνω εἰς πετρῶδες μέρος καὶ ὡς ἐφύ-
τρωσεν, εὐθὺς ἐξηράθη, διότι δὲν εἶχε πάχος γῆς καὶ ὑγρασίαν διὰ
νὰ αὐξηθῇ. Ἄλλος σπόρος ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, αἵτινες
συναυξηθεῖσαι μετὰ τοῦ σπόρου ἀπέπνιξαν αὐτόν. Ἄλλος σπόρος
ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ ἐφύτρωσε καὶ ἔφερε καρπὸν ἑκα-
τονταπλασίονα.

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης διδάσκει ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ, ὅτι

(1) Παραβολὴ εἶναι σύντομος ἠθικὴ διήγησις, τῆς ἰστορίας ἄλλῃ μὲν
εἶναι ἢ κατὰ λέξιν ἐρμηνεία καὶ ἄλλο τὸ νόημα αὐτῆς. Διὰ τῶν παραβο-
λῶν ἐδίδαξεν ὁ Σωτὴρ τὸν ὑψηλοτέρας ἀληθείας. — Ἡ πλατυτέρα ἀνά-
πτυξις καὶ ἐφαρμογὴ τῶν παραβολῶν ἀφίεται τῷ διδάσκοντι. — Ἴδε καὶ
τὰς ἄλλας σχετικὰς πρὸς τὴν παραβολὴν τοῦ σπορέως παραβολὰς (ἐν
Ματθ. κεφ. ιγ' 1—25).

πάντες οἱ χριστιανοὶ ἀκούομεν τὸν λόγον αὐτοῦ, ἀλλ' ἄλλοι μὲν τὸν δέχονται καὶ γίνονται καλοὶ καὶ χρηστοὶ ἄνθρωποι, ἄλλοι δὲ διὰ μίαν στιγμὴν τὸν δέχονται, ἀλλ' ὕστερον τὸν λησμονοῦσι, διότι ἔρχεται ὁ διάβολος, οἱ κακοὶ ἄνθρωποι, αἱ κακαὶ συνανατροφαὶ καὶ ἐνσπείρουσιν πονηρὰς σκέψεις, αἱ ὁποῖαι πνίγουν καὶ καταστρέφουν τὴν καλὴν διδασκαλίαν.

§ 14. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ (1)

(Λουκ. ιε' 11-32)

Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν· Πάτερ, δός μοι τὸ ἀνήκον μέρος τῆς περιουσίας μου. Καὶ διεμοίρασεν ὁ πατὴρ εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας συναθροίσας πάντα ὁ νεώτερος υἱός, ἀνεχώρησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσχόρησε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐδαπάνησε πάντα, ἔγεινε πείνα μεγάλη ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ στερεῖται. Τότε ὑπῆγε καὶ προσεκολλήθη εἰς ἓνα τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, ὅστις ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ διὰ νὰ βόσκη χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ζυλοκεράτων, τὰ ὁποῖα ἔτρωγον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἔδιδεν εἰς αὐτόν. Ἐλθὼν δὲ εἰς ἑαυτόν, εἶπε· Πόσον ὑπηρετᾷ τοῦ πατρὸς μου περισσεύουσιν ἄρτου, ἐγὼ δὲ χάνομαι ἀπὸ τὴν πείναν! Ἀναστὰς θέλω ὑπάγει ἀμείψω πρὸς τὸν πατέρα μου, θὰ πέσω εἰς τοὺς πόδας του καὶ θέλω εἰπεῖ πρὸς αὐτόν· Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἶμι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἓνα τῶν ὑπηρετῶν σου. Καὶ ἀναστὰς, ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα του.

Ἐν ᾧ δὲ ἀπαύχεν ἔτι μακράν, εἶδεν αὐτόν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ

(1) Ἐν τῇ ἐκτίσει τῶν παραβολῶν τοῦ Κυρίου ἐτηρήσαμεν ἀκριβῶς τὸν διηγηματικὸν τρόπον τῶν Εὐαγγελιστῶν, τοῦτον παντὸς ἄλλου προκρίναντες, ὅπως οἱ μαθηταὶ συνειθίσωσιν ἐν τῇ εὐαγγελικῇ ἀπλῇ καὶ διδακτικῇ διηγήσει.

εὐσπλαγχίσθη· καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τραχήλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ υἱός· Πάτερ, ἤμαρ-
τον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος
νὰ ὀνομασθῶ υἱός σου.

Καὶ ὁ πατὴρ εἶπε πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· Φέρετε τὴν
στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτυλίδιον
εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ φέρετε
τὸν μύσχον τὸν σιτευτόν, σφάζετε αὐτόν, καὶ φαγόντες εὐφραν-
θῶμεν· διότι ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦτο καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλώς
ἦτο καὶ εὗρέθη. Καὶ ἤρχισαν νὰ εὐφραίνωνται. — Ἦτο δὲ ὁ πρε-
σβύτερος αὐτοῦ υἱός ἐν τῷ ἀγρῷ. Καὶ καθὼς ἐπλησίασεν εἰς τὴν
οἰκίαν, ἤκουσε μουσικὰς καὶ χορούς. Καὶ προσκαλέσας ἓνα τῶν
δούλων, ἠρώτα τί συμβαίνει ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν,
ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦλθε· καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ σου τὸν μύσχον τὸν
σιτευτόν, διότι ἀπῆλαυσεν αὐτὸν ὑγιαίνοντα. Ὁργίσθη δὲ καὶ δὲν
ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ.

Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα· Ἴδου τόσα ἔτη σὲ δουλεύω, καὶ
ποτὲ ἐντολήν σου δὲν παρέβην· καὶ εἰς ἐμὲ οὐδὲ ἐρίφιον ἔδωκας
ποτὲ διὰ νὰ εὐφρανθῶ μετὰ τῶν φίλων μου· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου
οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ κικῶν καὶ διεφθαρμένων
ἀνθρώπων, ἦλθεν, ἔσφαξας τὸν μύσχον τὸν σιτευτόν.

Ὁ δὲ πατὴρ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ
εἶσαι· καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ εἶναι· ἔπρεπε δὲ νὰ εὐφρανθῶμεν καὶ
νὰ χαρῶμεν, διότι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦτο καὶ ἀνέζησε καὶ
ἀπολωλώς ἦτο καὶ εὗρέθη.

Διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ ἀσώτου υἱοῦ, δεικνύει ὁ Σω-
τήρ, ὅτι ὁ ἀπομακρυνόμενος τοῦ Θεοῦ περιπίπτει εἰς
πλεῖστα κακὰ, δυστυχεῖ καὶ ἀποθνήσκει τῆς πείνης.

Ὁ Θεὸς ὡς πατὴρ φιλόστοργος, δέχεται πάντοτε εἰς
τοὺς κόλπους αὐτοῦ τὸν ἀληθῶς μετανοοῦντα, θυσιάζει
ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν μύσχον τὸν σιτευτόν, τὸν μονογενῆ αὐτοῦ
υἱόν, καὶ παρέχει εἰς αὐτὸν τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύ-

ματος, ὅπως προφυλάττεται παντός κακοῦ.—Τὰ τέκνα ὅταν ἀπομακρύνωνται τοῦ πατρικοῦ οἴκου καὶ ἀπειθῶσιν εἰς τὰς καλὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς, περιπίπτουσιν εἰς τὸ κακόν.

Οἱ ἀδελφοὶ ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους.

§ 15. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων.

(Ματθ. κε' 1—14).

Ὅμοια εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν με' δέκα παρθένας, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. Πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραὶ. Καὶ αἱ μὲν μωραὶ, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, δὲν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγεῖοις μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ νυμφίος ἐβράδυνεν, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκοιμῶντο. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς νυκτὸς ἔγεινε κραυγὴ· Ἴδού ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξελθετε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκείναι, καὶ ἠτοίμασαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν.

Καὶ αἱ μὲν μωραὶ εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους· δότε εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐλαίου σας, διότι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· Μήποτε δὲν ἀρκέσῃ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς σας, ὑπάγετε κάλλιον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγοράσατε δι' ἑαυτάς. Ἐν ᾧ δὲ ἀπῆρχοντο διὰ νὰ ἀγοράσωσιν, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι· Κύριε, Κύριε, ἀνοιξὸν καὶ εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀληθῶς σας λέγω, ὅτι δὲν σας γνωρίζω.

Ἀγρυπνεῖτε, διότι δὲν ἠξεύρετε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ εἶναι προμνηστὴς καὶ ὄχι ἐπιμνηστὴς.

§ 16. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα ταλάντων.

(Ματθ. κε' 14—30).

Ἀνθρώπος τις ἀναχωρῶν, ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ, καὶ

παρέδωκεν εἰς αὐτούς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Καὶ εἰς ἄλλον μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο, εἰς ἄλλον δὲ ἓν· εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἱκανότητα· καὶ ἀνεχώρησεν εὐθύς. Ἐπορεύθη δὲ ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, καὶ ἐργάσθη δι' αὐτῶν καὶ ἐκέρδησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἓν, ὑπήγχε καὶ ἔσκαψεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. — Μετὰ δὲ καιρὸν πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ θεωρεῖ τὸν λογαριασμὸν μετ' αὐτῶν. Καὶ ἔλθων ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, προσέφερεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· Κύριε, πέντε τάλαντα μοῦ παρέδωκας· ἰδοὺ ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα μετ' αὐτά. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος αὐτοῦ· Εὖγε, δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, εἰς τὰ ὀλίγα ἐφάνης πιστός, ἐπὶ πολλῶν θέλω σε καταστήσει· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου.

Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὰ δύο τάλαντα, εἶπε· Κύριε, δύο τάλαντα μοῦ παρέδωκας· ἰδοὺ ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα μετ' αὐτά. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος αὐτοῦ· Εὖγε, δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, εἰς ὀλίγα ἐδείχθης πιστός, ἐπὶ πολλῶν θέλω σε καταστήσει· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου.

Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὸ ἓν τάλαντον, εἶπε· Κύριε, σὲ ἐγνώρισα ὅτι εἶσαι αὐστηρὸς ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου δὲν ἔσπειρας, καὶ συνάγων, ὅπου δὲν διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ὑπήγχα καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἰδοὺ ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτόν· Πονηρὲ δούλε καὶ ὀκνηρὲ, ἤξευρες ὅτι θερίζω, ὅπου δὲν ἔσπειρα, καὶ συνάγω, ὅθεν δὲν διεσκόρπισα· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ βάλῃς τὸ ἀργύριόν μου εἰς τοὺς τραπεζίτας καὶ ἔλθων ἐγώ, ἤθελον λάβει τὸ ἐμὸν μετὰ τόκου.

Λάβετε λοιπὸν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε εἰς τὸν ἔχοντα τὰ δέκα τάλαντα. Διότι εἰς πάντα τὸν ἔχοντα θέλει δοθῆ καὶ περισσευθῆ, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἔχει, θέλει ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἀχρεῖον τοῦτον ρίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἑξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης διδάσκει ὁ Σωτὴρ, ὅτι ἕκαστος ἄνθρωπος ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ χαρίσματα, ὁ μὲν πολλὰ ὁ δὲ ὀλίγα, ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν. Τὰ χαρίσματα ταῦτα ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος νὰ καλλιεργῇ καὶ ἀναπτύσῃ διὰ τῆς μελέτης, διὰ τῆς ἐντίμου ἐργασίας, διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας παρεχομένων μέσων. Ὅστις εἶναι ὀκνηρός, καὶ δὲν ἐπ μελεῖται τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δοθὲν τάλαντον, δηλ. χάρισμα, θέλει τιμωρηθῆ καὶ θὰ ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐκεῖνο ὅπερ ἔχει.

Ὁ Θεὸς θὰ ζητήσῃ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν λόγον τῶν πράξεων ἐνὸς ἑκάστου.

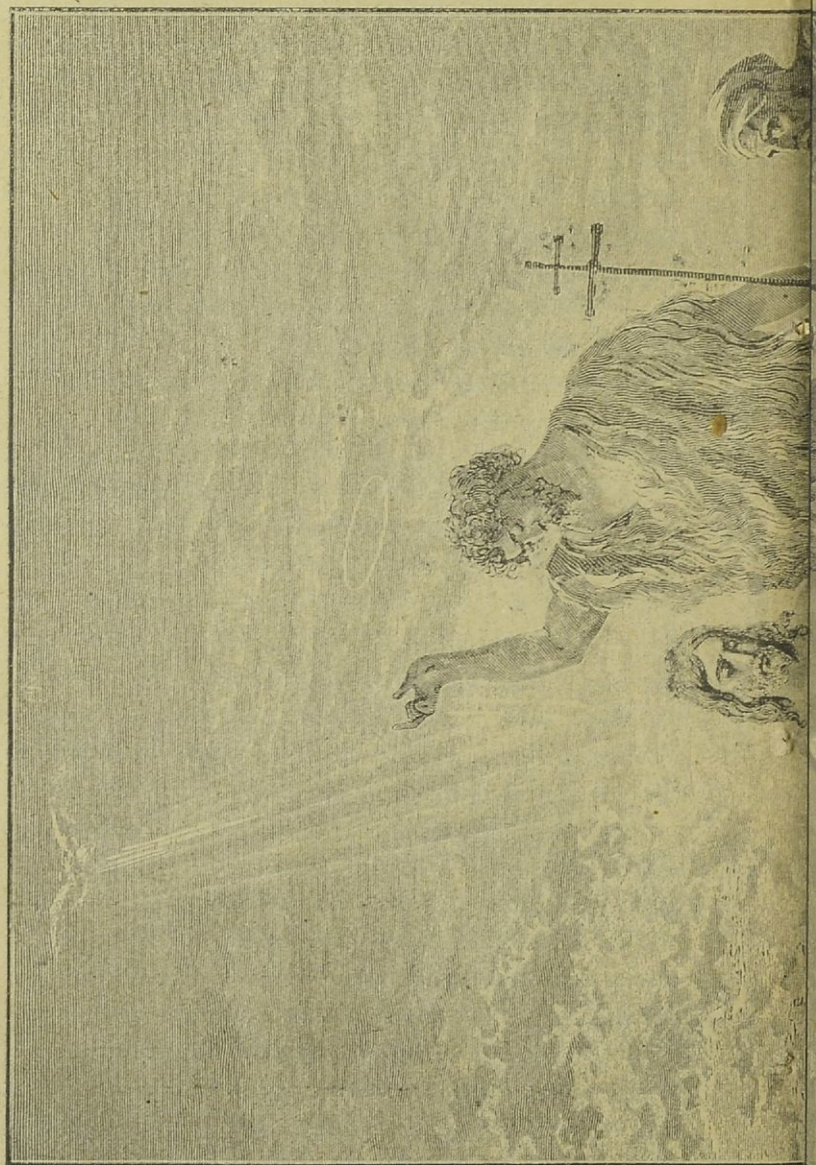
§ 17. Ἡ παραβολὴ τοῦ ποιμένος τοῦ διαχωρίζοντος τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐριφῶν.

(Ματθ. κε' 31—46).

Ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θέλει καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ. Καὶ θέλουσι συναχθῆ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη καὶ θέλει χωρίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς ὁ ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐριφῶν· καὶ θέλει στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἀριστερῶν.

Τότε ὁ βασιλεὺς θέλει εἰπεῖ πρὸς τοὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Ἐλθετε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην εἰς ὑμᾶς βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· διότι ἐπεινάσα καὶ μοι ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψησα καὶ με ἐποτίσατε· ξένος ἦμην καὶ με ἐφιλοξενήσατε· γυμνός, καὶ με ἐνεδύσατε· ἡσθιένσα καὶ με ἐπεσκεύησατε· ἐν φυλακῇ ἦμην καὶ ἤλθετε πρὸς ἐμέ.

Τότε θέλουσιν ἀποκριθῆ πρὸς αὐτὸν οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δὲ σε εἶδομεν ξένον καὶ ἐφιλοξενήσαμεν; ἢ γυμνόν, καὶ ἐνεδύσαμεν; πότε δὲ σε εἶδομεν ἄσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρὸς σέ; Καὶ ἀποκρινόμενος ὁ βασιλεὺς, θέλει εἰπεῖ πρὸς

Ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

αυτούς· Ἀληθῶς σὺ λέγω, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε εἰς ἓνα τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, εἰς ἐμὲ ἐποιήσατε.

Τότε θέλει εἶπει πρὸς τοὺς ἐξ ἀριστέρων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἠτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ· Διότι ἐπίνασα, καὶ δὲν μοι ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδιψῆσα, καὶ δὲν με ἐποτίσατε· ξένος ἦμην, καὶ δὲν με ἐφιλοξενήσατε· γυμνός, καὶ δὲν με ἐμεθύσατε· ἀσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ δὲν με ἐπεσκέφθητε.

Τότε θέλουσιν ἀποκριθῆ πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτοί, λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ δὲν σε ὑπηρετήσαμεν; Τότε θέλει ἀποκριθῆ πρὸς αὐτούς, λέγων· Ἀληθῶς σὺ λέγω, ἐφ' ὅσον δὲν ἐποιήσατε εἰς ἓνα τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ εἰς ἐμὲ ἐποιήσατε.

Καὶ θέλουσιν ἀπέλθει οἱ μὲν ἄδικοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. (1)

Ὁ Θεὸς ζητεῖ καρδίαν καθαρὰν — Ἥάντες οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα ἀδελφοί, τέκνα τοῦ αὐτοῦ οὐρανοῦ πατρός.— Ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανεῖζει τὸν Θεόν.

Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸν πλησίον ἐν γένει, ἀγαπᾷ καὶ τὸν Θεόν.

§ 18. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου, τοῦ ὁποίου εὐφρόνησεν ἡ χώρα.

(Λουκ. ιβ' 16—22).

Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφρόνησεν ἡ χώρα, καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· Τί νὰ κάμω; διότι δὲν ἔχω ποῦ νὰ συναῶω τοὺς καρπούς μου. Καὶ εἶπε· τοῦτο θὰ κάμω· θὰ χαλάσω τὰς ἀποθήκας μου, καὶ θὰ οἰκοδομήσω μεγαλύτερας καὶ θὰ συναῶω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου· καὶ θὰ

(1) Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο λέγεται καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἐσχάτης ἡμέρας τῆς κρίσεως, διότι λόγος γίνεται περὶ τῆς ἐλευθεῖας τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν. Ἀναγινώσκειται δὲ κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς ἀπόκρεω.

εἶπω εἰς τὴν ψυχὴν μου· Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ, κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός· Ἄφρον, ταύτην τὴν νύκτα τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ὅσα δὲ ἠτοίμασας τίνος εἶναι;—Οὕτω θὰ συμβῆ εἰς πάντα, ὅστις θησαυρίζει εἰς ἑαυτὸν, καὶ δὲν πλουτεῖ εἰς Θεόν.

Ἡ ὑπέρμετρος ἀγάπη τοῦ πλούτου καὶ ἡ ἀκράττος ἐπιθυμία πρὸς ἀπόκτησιν ἐπιγείων ἀγαθῶν φέρει ζάλην καὶ φροντίδας. Ὁ πλούσιος ὀφείλει νὰ διαθέτῃ τὰ ὑπάρχοντά του ἐγκαίρως καὶ συνετῶς, διότι ἄγνωστος εἶναι ἡ ὥρα τοῦ θανάτου.

§ 19. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου.

(Λουκ. ι' 25—34).

Νομικός τις πεπαιδευμένος, προσῆλθεν εἰς τὸν Ἰησοῦν, πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί νὰ κάμω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ μωσαϊκῷ νόμῳ τί εἶναι γεγραμμένον; πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου», καὶ, «τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν». Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· Ὁρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ, καὶ θὰ ζήσῃς. Ἄλλ' ἐκεῖνος θέλων νὰ δικαιοῦσῃ ἑαυτόν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς εἶναι ὁ πλησίον μου;

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε τὴν παραβολὴν ταύτην·

Ἀνθρώπος τις κατέβηκεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ περιέπεσεν εἰς τοὺς ληστάς· οἵτινες, ἀφ' οὗ ἐγύμνωσαν καὶ κατεπλήγωσαν αὐτόν, ἀνεχώρησαν ἀφήσαντες αὐτὸν ἡμιθανῆ. Κατὰ τύχην δὲ ἱερέυς τις Ἰουδαῖος κατέβαινε δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ, καὶ ἰδὼν αὐτόν, ἀδιάφορος ἔμεινε καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, φθάσας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔλθων καὶ ἰδὼν, ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.

Σαμαρεῖτης δὲ τις ὁδοιπρῶν, ἦλθεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτο,

καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐσπλαγγχίσθη· καὶ πλησιάσας ἔδωσε τὰς πληγὰς αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· καὶ ἐπιβιάσας αὐτὸν ἐπὶ τὸ κτήνος αὐτοῦ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τι ξενοδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. Τὴν δὲ ἐπαύριον, ὅτε ἐξήρχετο, ἐκβάλλων δύο δηνάρια, ἔδωκεν εἰς τὸν ξενοδόχον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ· καὶ ὅ,τι ἂν πλέον δαπανήσης, ἐγώ, ὅταν ἐπανέλθω, θέλω σοι ἀποδώσει.

Τίς λοιπὸν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σοῦ φαίνεται, ὅτι ἐδείχθη καὶ ἔγινε πλησίον τοῦ ἔμπεσόντος εἰς τοὺς ληστές; Ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος εἰς αὐτόν. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· Ὑπαγε, καὶ ποιεὶ καὶ σὺ ὁμοίως.

Πᾶς ἄνθρωπος εἶναι πλησίον, τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ ἀγαθοποιῶμεν, ὅταν μάλιστα δυστυχῆ.

§ 20. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.

(Λουκ. ις' 19—31).

Ἀνθρωπὸς τις ἦτο πλούσιος, καὶ ἐνεδύετο πορφύραν καὶ στολὴν βυσσίνην (πολυτελεῖ ἐνδύματα), εὐφραϊνόμενος καθ' ἡμέραν μεγαλοπρεπῶς. Ἦτο δὲ καὶ πτωχὸς τις, ὀνομαζόμενος Λάζαρος, ὅστις ἔκειτο πληγωμένος πλησίον τῆς πύλης αὐτοῦ, καὶ ἐπεθύμει νὰ χορτασθῆ ἀπὸ τῶν ψιχίων, τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἔλειχον τὰς πληγὰς αὐτοῦ. Ἀπέθανε δὲ ὁ πτωχός, καὶ οἱ ἄγγελοι ἔφερον αὐτόν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.

Καὶ ἐν τῷ ἄδη ὕψασας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἦτο ἐν βασάνοις, βλέπει τὸν Ἀβραάμ μακρόθεν, καὶ τὸν Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς φωνάζας, εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον τὸν Λάζαρον, διὰ νὰ βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ῥοσίσῃ τὴν γλῶσσάν μου, διότι βασανίζομαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ ὁ Ἀβραάμ· Τέκνον, ἐνθυμήθητι, ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ ὁ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακὰ· τώρα οὗτος μὲν παρηγορεῖται, σὺ δὲ βασανίζεσαι. Καὶ ἐκτὸς τούτου, μεταξύ ἡμῶν καὶ ὑμῶν εἶναι

χάσμα μέγα, ὥστε οἱ θέλοντες νὰ διαβῶσιν ἐντεύθεν πρὸς ὑμᾶς νὰ μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν νὰ διαπεράσῃ πρὸς ἡμᾶς.

Τότε ὁ πλούσιος εἶπε· Παρακαλῶ σε λοιπόν, Πάτερ, νὰ πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, διὰ νὰ βεβαιώσῃ τοὺς πέντε ἀδελφούς μου τί συμβαίνει ἐν τῷ ἔθῳ καὶ διδάξῃ αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ὥστε νὰ μὴ ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ· Ἐχουσι τὸν Μωϋσῆα καὶ τοὺς προφῆτας ἅς ἀκούσωσιν αὐτοὺς. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, Πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν ὑπάγῃ πρὸς αὐτούς, θέλουσι μετανοήσῃ. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· Ἐὰν τὸν Μωϋσῆα καὶ τοὺς προφῆτας δὲν ἀκούωσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἀναστῇ ἐκ νεκρῶν θέλουσι πεισθῆ.

Τοῦ πλουσίου τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρεται, ἵνα μάθωμεν ὅτι ὁ πλοῦτος καὶ τὰ ἐνδύματα καὶ αἱ τροφαὶ καὶ ἡ πολυτέλεια δὲν σημαίνουν τίποτε, ἐὰν δὲν ἔχωμεν ὄνομα χριστόν.

Κάλλιον ὄνομα χριστόν ἢ πλοῦτος πολὺς.

§ 21. Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν.

(Μαθ. κα' 33—46).

Ἄνθρωπός τις ἦτο οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς γεωργούς, καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησεν. Ὅτε δὲ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, διὰ νὰ λάβωσι τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Καὶ συλλαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνησαν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν.

Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους περισσοτέρους τῶν πρώτων· καὶ ἔπραξαν εἰς αὐτοὺς ὡσαύτως.

Ὑστερον δὲ ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· θέλουσιν ἐντραπήν τὸν υἱόν μου. Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱόν, εἶπον πρὸς ἀλλήλους· Οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἔλθετε, ἅς φονεύσωμεν αὐτόν, καὶ ἅς λάβωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ

σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας του, παρεκαλεῖ αὐτόν, λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ θὰ σοῦ ἀποδώσω τὸ χρέος. Ἐκεῖνος δὲ δὲν ἤθελεν, ἀλλ' ἀπελθὼν, ἔβαλεν αὐτόν εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδώσῃ τὸ χρέος. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα καὶ τὴν ἀσπλαγχνίαν του, ἐλυπήθησαν πολὺ, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν κύριον, ἀνήγγειλαν ἀκριβῶς τὰ διατρέξαντα. Τότε προσκαλέσας αὐτόν ὁ κύριος, λέγει εἰς αὐτόν· Δουλε πονηρέ, ἐγὼ σοῦ ἀφῆκα ὅλον ἐκεῖνο τὸ πολὺ τὸ χρέος, ἐπειδὴ μὲ παρεκάλεσας· δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεήσῃς τὸν σύνδουλόν σου, καθὼς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ, ἔβαλεν αὐτόν εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδώσῃ ὅλον τὸ χρέος.

Ὅταν τις δὲν συγχωρῇ τὰ σφάλματα τοῦ ἄλλου, δὲν δύναται νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν Θεὸν τὸ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

§ 24. Ἡ παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ Φαρισαίου.

(Λουκ. ιζ' 7—10).

Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν διὰ νὰ προσευχηθῶσιν.

Ὁ εἰς ἦτο Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεῖς, προσήνευθε καθ' ἑαυτὸν ταῦτα· Εὐχαριστῶ σοι, Θεέ, ὅτι δὲν εἶμαι καθὼς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἀδικοὶ ἢ καὶ καθὼς οὗτος ὁ τελώνης. Νηστεύω δις τῆς ἐβδομάδος, δίδω τὸ δέκατον ἐξ ὅλων ὅσα ἔχω.

Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἰστάμενος, δὲν ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτε τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων· ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Τότε λέγει ὁ Σωτὴρ· Κατέβη ὁ τελώνης εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δικαιωμένος μᾶλλον, παρὰ ὁ Φαρισαῖος, διότι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

Οὐδεὶς ἀναμάρτητος εἰμὴ εἷς, ὁ Θεός.—Ἡ ταπεινοφροσύνη πρέπει νὰ εἶναι ἡ πρώτη ἀρετὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα τοῦ χριστιανοῦ.—Ἡ μετάνοια φέρει τὴν συγχώρησιν

ἀμαρτιῶν.—Οἱ φαρισαῖοι ἦσαν οἱ διδάσκαλοι τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἐκαυχῶντο διὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐστηρότητα καὶ δικαιοσύνην τῶν.—Οἱ τελῶναι ἐθεωροῦντο ἄδικοι, διότι ἐλάμβανον πολλοὺς φόρους καὶ ἐπίεζον τὸν λαόν.

§ 25. Ὁ πλούσιος νεανίσκος.

(Μαθ. ιθ' 16—26 καὶ Λουκ. ιη' 18—23).

Νεανίσκος τις, πλούσιος καὶ ἀρχων, προσῆλθεν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἠρώτησεν αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν νὰ κάμω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν· Διατί μὲ λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός. Ἐὰν θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Ὁ δὲ νεανίσκος λέγει πρὸς αὐτόν· Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τό· οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· πάντα ταῦτα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου· τί πλέον μοῦ λείπει; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐὰν θέλῃς νὰ γεινῆς τέλειος, ὕπαγε πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ δός εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ θὰ ἔχῃς θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ νεανίσκος, ἀπῆλθε λυπούμενος, διότι ἦτο πολὺ πλούσιος. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του· πόσον δυσκόλως οἱ πλούσιοι θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· εὐκολώτερον εἶναι νὰ διέλθῃ σχοινίον χονδρὸν (κάμιλος) διὰ τῆς ὀπῆς τῆς βελόνης ἢ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον· τίς λοιπὸν δύναται νὰ σωθῇ; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε «τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ εἶναι παρὰ τῷ Θεῷ».

Δὲν ἀρκεῖ νὰ μὴ βλάπτωμεν τὸν πλησίον, ἀλλ' ὀφείλομεν καὶ νὰ εὐεργετῶμεν αὐτόν.—Ὁ πλοῦτος γίνεται συνήθως ἀφορμὴ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκάγαθίας.

§ 26. Ὁ Σωτὴρ καὶ δι' ἔργων ἐκπληροῖ τὴν διδασκαλίαν του.

Ὁ Σωτὴρ ὄχι μόνον ἐδίδαξε τὸν κόσμον τί ἔπρεπε νὰ πράττῃ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βίου, διὰ τῶν πράξεων του, ἐξεπλήρωσεν ἀκριβῶς ὅσα ἐδίδαξε, δηλ. τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην.

1.) Τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην ἀπέδειξεν ὁ Χριστός, διότι ἀκριβῶς ἐξεπλήρωσε τὸ θεῖον αὐτοῦ θέλημα. Πάντοτε ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς του. Ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ἔπαθε πολλά, ὕβριστη, ἐσυκοφαντήθη, ἐραπίσθη, ἐσταυρώθη, τὰ πάντα ὑπέμεινε, ὅπως δοξασθῆ ὁ οὐράνιος αὐτοῦ Πατήρ — Ἡ καρδία του ἦτο ὅλως ἀφωσιωμένη πρὸς τὸν Θεόν.

2.) Τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην ἔδειξε δι' ἔργων ὁ Σωτὴρ, διότι χάριν τοῦ ἀνθρώπου κατήλθεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔπαθεν ὡς ἄνθρωπος. Παράδειγμα ἔχομεν τὸν ἀρχιτελώνην καὶ πλούσιον Ζακχαῖον. Οὗτος, ἐπειδὴ ἦτο μικρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἀνέβη ἐπάνω εἰς μίαν συκομορέαν, πλησίον τῆς ὁποίας ἔμελλε νὰ διέλθῃ ὁ Χριστός. Ὡς δὲ τὸν εἶδεν ὁ Σωτὴρ, εἶπεν εἰς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατέβηθι, διότι σήμερον θὰ μείνω εἰς τὸν οἶκόν σου. Ὁ δὲ Ζακχαῖος ἀκούσας τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, κατέβη ἀμέσως, μετενόησεν, ἔδωκε τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων του εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἀπέδωκε τὸ τετραπλοῦν εἰς ὅποιον ἠδίκησε. Τότε ὁ Χριστός, χαίρων διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του, εἶπε· «Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο». (Λουκ. ιβ' 1—10).

Ἠγάπα τὴν ἀθωότητα καὶ τὴν ἀπλότητα· ἠυλόγει τὰ παιδιά καὶ ἔλεγεν· «ἄφerte τὰ παιδιά νὰ ἔλθωσι πρὸς με, καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά, διότι τῶν τούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Ἦτο φίλος πιστὸς καὶ εὐεργετικὸς, διὰ τοῦτο καὶ ἔλυπήθη καὶ ἔκλαυσεν, ὅταν ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ φίλου του Λαζάρου, παρηγόρησε δὲ τὰς θρηνοῦσας ἀδελφάς του.

3.) Ὡς Ἰουδαῖος ἠγάπα τὴν ἰδίαν πατρίδα. Εἶπεν, ὅτι δὲν εἶναι καλὸν νὰ λαμβάνῃ τις τὸν ἄρτον ἀπὸ τὰ τέκνα του καὶ νὰ τὸν ρίπτῃ εἰς τοὺς ξένους. Ἐλυπεῖτο δὲ πολὺ διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν συμπολιτῶν του Ἰουδαίων.

4.) Καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς του, οἵτινες ἐσταύρωσαν αὐτόν, ἡ καρδία τοῦ Σωτῆρος ἦτο πλήρης ἀγάπης. Ἐν ᾧ ὑβρίζετο, ἠλόγει. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ εὐρισκόμενος, συνεχώρει τοὺς ἐχθροὺς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ (1)

§ 27. Τὰ ἐπὶ τῆς φύσεως θαύματα.

Τὸ πρῶτον θαῦμα ἐτέλεσεν ὁ Σωτὴρ κατὰ τὸν γάμον ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας (Ἰωαν. 6' 1—11.)

1.) Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦτο καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. Προσεκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ οἶνος, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον δὲν ἔχουσιν. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ πλησίον ὑδρῖαι λιθινοὶ ἕξ. Λέγει πρὸς τοὺς ὑπηρέτας ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος· Καὶ ἐγένεσαν αὐτὰς ἕως ἄνω. Λέγει πάλιν Ἄντλήσατε τώρα καὶ φέρετε πρὸς τὸν ἀρχιτρίκλινον. Καθὼς δὲ ὁ ἀρχιτρίκλινος ἐγεύθη τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβεβλημένον, καὶ δὲν ᾔξευρε πόθεν εἶναι (οἱ ὑπηρέται ὅμως ᾔξευρον οἱ ἀντλήσαντες τὸ ὕδωρ), τότε φωνάζει τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· πᾶς

(1) Πλεῖστα θαύματα ἐξετέλεσεν ὁ Χριστός, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ του ὠμολόγουν (Ἰωάν. ια' 49), ἀλλὰ ὀλίγα, τριάκοντα καὶ τέσσαρα μόνον ἀναφέρουν οἱ Εὐαγγελισταί.

ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον βάλλει, καὶ ἀφοῦ πῖωσι πολὺ, τότε τὸν κατώτερον· σὺ δὲ ἐφύλαξας τὸν καλὸν οἶνον ἕως τῶρα ;

2.) Εὐρισκόμενος ὁ Σωτὴρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπου ἐδίδασκε τὸν ὄχλον, ἐχόρτασε διὰ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἠύλογησεν αὐτά, 5000 ἄνδρας χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδιῶν. Ἐπερίσσευσαν δὲ καὶ δώδεκα κόφινοι πλήρεις τεμαχίων (Ματθ. ιδ' 18—21).

«Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνον ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ρήματι Θεοῦ» (Λουκ. δ' 4).

§ 28. Ἰασις διαφόρων ἀσθενῶν.

1.) Ἡ ἴασις τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

(Ἰωάννου β' 1—41).

Διερχόμενός ποτε ὁ Ἰησοῦς διὰ τινος ὁδοῦ τῶν Ἱεροσολύμων, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸν ἠρώτησαν· τίς ἤμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ;—Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, ὅτι οὔτε οὗτος ἤμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ἐν αὐτῷ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Ἐπειτα ἔπτυσε χαμαὶ καὶ ἔκαμε πηλὸν ἐκ τοῦ πύσματος καὶ ἔχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ὑπαγε, νύφαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ. Ὁ τυφλὸς ἀπήλθε καὶ ἐνίφθη, καὶ ἦλθε βλέπων.

Οἱ γείτονες καὶ οἱ γνώριμοι τοῦ τυφλοῦ, ἰδόντες αὐτὸν ἠγασθῆναι, δὲν ἐπίστευον, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ πρόφην τυφλός· ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἐγὼ εἰμι.

Τότε οἱ Φαρισαῖοι, ἐκ φθόνου κινούμενοι, κατηγόρησαν τὸν Ἰησοῦν ὡς ἁμαρτωλόν, διότι τὸ Σάββατον ἐθεράπευσε τὸν τυφλόν. Ἀνέκριναν δὲ πολλάκις τὸν πατέρα τοῦ τυφλοῦ ὡς καὶ τὸν ἴδιον θεραπευθέντα, διὰ νὰ μάθωσι πῶς ἐθεραπεύθη. Καὶ ὁ μὲν πατὴρ ἔλεγεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε· ὁ δὲ υἱὸς ἔλεγεν· ὅτι ὁ θεραπεύσας αὐτὸν εἶναι ἄνθρωπος θεοσεβῆς καὶ οὐχὶ ἁμαρτωλός, διότι ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον καὶ οὐχὶ τὸν ἁμαρτωλὸν ἀκούει.

Ἐπειτα εὐρών ὁ Ἰησοῦς τὸν τυφλόν, ἠρώτησεν αὐτόν, ἀν-
στεύη εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Ἀπεκρίθη δὲ ἐκεῖνος καὶ εἶπε· τίς εἶναι,
Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· Καὶ
εἶδες αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνος εἶναι. Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπε·
πιστεύω, Κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτόν.

2.) Ἰασις τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου ἐν Καπερναούμ.

(Μαθ. η' 5—13 καὶ Λουκ. ζ' 2—10).

Ἐκατοντάρχος τις εἶχε δοῦλον τινα πιστὸν καὶ καλόν, ὅστις ἐκιν-
δύνευε ν' ἀποθάνῃ. Μαθὼν δὲ τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἦλθεν εἰς αὐτόν
καὶ τὸν παρεκάλει, ἵνα λόγον μόνον εἶπῃ καὶ θεραπευθῇ ὁ δοῦλός
του. Ἐλεγε δέ, ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ εἰσέλθῃ ὁ θαυματουργὸς
Κύριος εἰς τὸν οἶκόν του. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἰησοῦς καὶ ἰδὼν τὴν
πίστιν τοῦ ἑκατοντάρχου ἐθαύμασε καὶ εἶπε· «πορεύου· ὁ δοῦλός σου
ἐθεραπεύθη· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε». (1)

3.) Θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.

(Λουκ. ιζ' 11—19).

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς εἰσῆρχετο εἰς τινα κώμην, ἀπήντησαν αὐτόν
δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἵτινες ἴσταντο μακρόν, διὰ νὰ μὴ μεταδώσωσι
τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν, καὶ ἐφώναζον· Ἰησοῦ διδάσκαλε, ἐλέησον ἡμᾶς.
Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· πορευθέντες ἐπιδειξάτε ἑαυτοὺς εἰς
τοὺς ἱερεῖς. Ἐν ᾧ δὲ ἐπορεύοντο, ἐκαθαρίσθησαν. Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν
ἰδὼν ὅτι ἐθεραπεύθη, ἐπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν
Θεόν. Οὗτος δὲ ἦτο Σαμαρεῖτης. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχὶ οἱ
δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἑννέα πού εἶναι; δὲν εὐρέθησαν νὰ ἐπι-
στρέψωσιν ὅπως δοξάσωσι τὸν Θεόν, εἰμὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος, ὁ Σα-
μαρεῖτης; Καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ἄναστὰς πορεύου, ἡ πίστις σου
σέσωκέ σε».

(1) Ἴδε καὶ τὴν θεραπείαν τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλικοῦ ἐν
Ἰωάν. δ' 47—54.

4). Θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ, ὅστις ἦτο τριάκοντα καὶ ὀκτώ ἔτη ἀσθενής.

(Ἰωάννου ε' 1—15).

Πλησίον τῆς προβατικῆς πύλης τῶν Ἱεροσολύμων ἦτο κολυμβήθρα (δεξαμενή), ἣτις ὠνομαζέτο ἑβραϊστὶ Βηθεσδὰ (=οἶκος εὐεργεσίας). Πέριξ αὐτῆς ἦσαν πέντε στοαί. Ὑποκάτω δὲ αὐτῶν κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου κατὰ καιρὸν κατέβαινεν εἰς τὸ ὕδωρ τῆς κολυμβήθρας καὶ ἐτάραττεν αὐτό· ὅστις δὲ τῶν ἀσθενῶν μετὰ τὴν παραχρῆν τοῦ ὕδατος πρῶτος εἰσέρχεται εἰς τὸ ὕδωρ, ἐκεῖνος ἐθεραπεύετο. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν ὑπὸ τινι στοᾶν κατακείμενον ἀσθενῆ, ὅστις ἦτο παράλυτος τριάκοντα καὶ ὀκτώ ἔτη, ἠρώτησεν αὐτόν, ἂν θέλῃ νὰ γείνη ὑγιής· ὁ δὲ ἀσθενὴς ἀπεκρίθη· Κύριε, ἀνθρώπον δὲν ἔχω, ἵνα με βάλῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὅταν παραχθῇ τὸ ὕδωρ· Ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· Ἐγείραι, ἄρον τὴν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Ὁ παραλυτικὸς εὐθὺς ἐθεραπεύθη, ἔλαβε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιπάτει. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο ἡμέρα Σαββάτου, ἀπὸ φθόνου σκανδαλίζονται, ἐλέγχουσι τὸν παραλυτικὸν καὶ λεγουσι πρὸς αὐτόν· δὲν ἔχεις ἐξουσίαν νὰ σηκώσῃς σήμερον τὸν κράββατόν σου. Ἐκεῖνος δὲ ἀποκρίνεται· Ὁ ἰατρούσας με διέταξε νὰ λάβω τὸν κράββατόν μου καὶ νὰ περιπατήσω. Τότε ἠρώτησαν αὐτόν· τίς εἶναι ὁ θεραπεύσας σε; Ἄλλ' ὁ παραλυτικὸς δὲν ἐγνώρισε τοῦτον, διότι ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὸ θαῦμα εὐθὺς ἀνεχώρησε. Μετὰ δὲ ταῦτα εὐρῶν ὁ Ἰησοῦς τὸν παραλυτικὸν λέγει πρὸς αὐτόν· Ἴδε ὅτι ἐγείνεσθαι ὑγιής, εἰς τὸ ἐξῆς μὴ ἁμάρτανε πλέον. (Ἴδε καὶ Μάρκον ε' 1—12, Ματθ. ιβ' 9—14).

Ἡ ἁμαρτία πολλὰ κακὰ φέρει, ἀσθενείας, παραλύσις καὶ θάνατον ἐπὶ τέλους σωματικῶν καὶ ψυχικῶν.

Ὁ φθόνος εἶναι μέγα κακόν.

§ 24. Ἱασις τῶν δαιμονιζομένων.

Τὰ κυριώτερα θαύματα τῆς θεραπείας τῶν δαιμονιζομένων εἶναι τὰ ἑξῆς:

1.) Ἱασις δύο δαιμονιζομένων ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Γεργεσηνῶν.

(Μαρκ. ε' 1—20 καὶ Ματθ. η' 18—31).

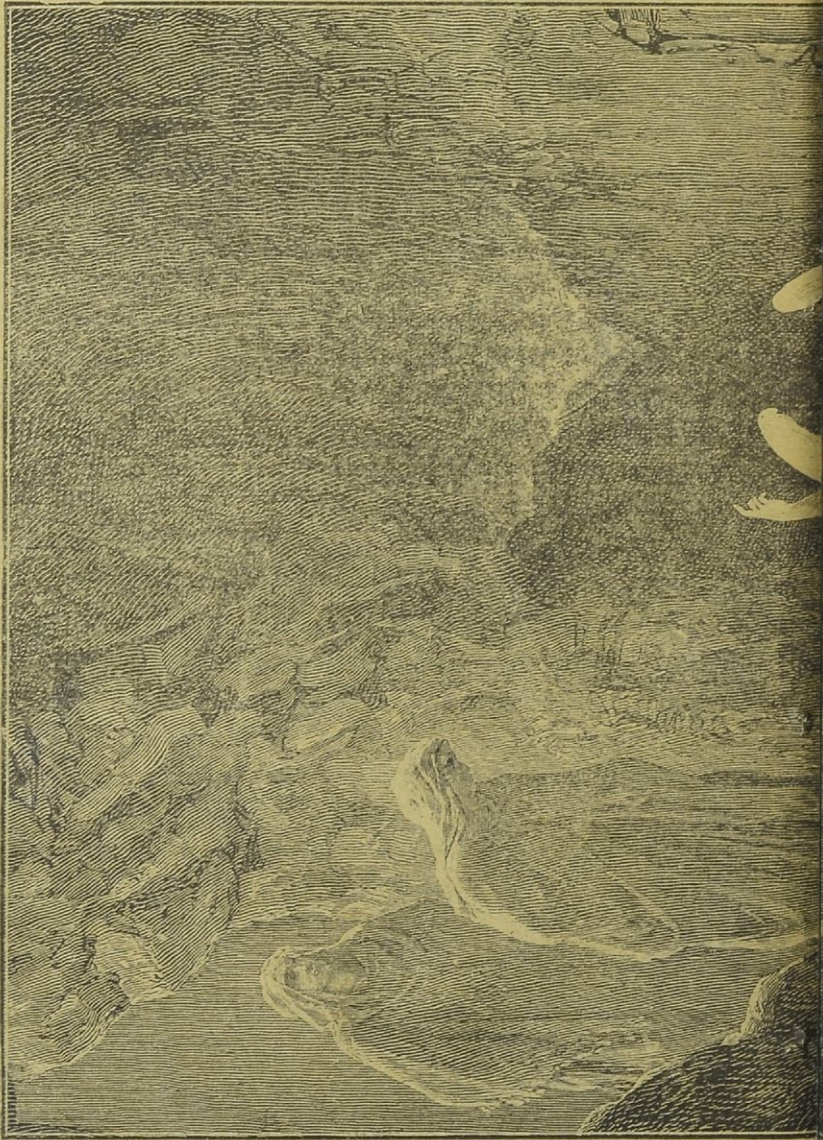
Ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἡμέραν τινα εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν (ἢ Γαδαρηνῶν): ἐκεῖ ὑπήντησαν αὐτὸν δύο φοβεροὶ δαιμονιζόμενοι, οἵτινες ἐκάθηντο εἰς τὴν ἐρημίαν, εἰς τὰ μνήματα. Οὗτοι, ὡς εἶδον αὐτόν, ἔκραζαν μετὰ φωνῆς μεγάλης: Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, ἦλθες ἔδω νὰ μᾶς καταστρέψης; Σὲ ὀρκίζομεν εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ μᾶς βασανίσῃς. Ἠρώτησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τὸ ὄνομα αὐτῶν. Οὗτοι δὲ ἀπεκρίθησαν: Λεγεὼν (δηλ. πλῆθος, τάγμα). Ἦτο δὲ ἐκεῖ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χαιρών πολλῶν, οἵτινες ἔβοσκον. Οἱ δὲ δαιμονεσ παρεκάλουν τὸν Ἰησοῦν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτοὺς νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χαιρών. Τούτο δὲ παρέχώρησεν ὁ Σωτὴρ. Τότε ὤρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χαιρών κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθωνον εἰς τὰ ὕδατα. Οἱ δὲ βόσκοντες ἐφοβήθησαν, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀνήγγειλαν πάντα. Ἐξῆλθον δ' ἔπειτα οἱ κάτοικοι διὰ νὰ ἴδωσι τὸ γεγονός. Εὗρον δὲ τοὺς πρῶην δαιμονιζομένους σωφρονούντας καὶ καθημένους παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ.

(Ἴδε καὶ Ματθ. ιβ' 22—37, Μάρκ. θ' 14—28.)

2) Ἱασις τῆς θυγατρὸς τῆς Χαναναίας.

(Ματθ. ιε' 21—28).

Ὅτε εὕρισκετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη τῆς Τύρου καὶ τῆς Σιδῶνος, ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἐκραύγαζε λέγουσα: Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαβὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ Ἰησοῦς δὲν ἀπεκρίθη εἰς αὐτὴν λόγον.— Πρὸςελθόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ τὴν βοηθήσῃ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπακριβεῖς εἶπε: Δὲν ἀπεστάλην, εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου

Μυροφόροι καὶ ὁ Ἅγγελος.

Ἰσραήλ. Ἡ δὲ Χαναναία ἐλθοῦσα, προσκύνει αὐτὸν λέγουσα· Κύριε, βοήθει με. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· δὲν εἶναι καλὸν νὰ λάβῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων του καὶ νὰ τὸν ῥίψῃ εἰς τὰ κυνάρια. Ἡ δὲ γυνὴ εἶπε· Ναι, Κύριε, ἀλλὰ καὶ τὰ κυνάρια τρώγουσιν ἀπὸ τὰ ψυχία τὰ πίπτοντα ἀπὸ τὴν τράπεζαν τῶν κυριῶν αὐτῶν.— Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτήν· «ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις, γενηθήτω εἰς σέ, καθὼς θέλεις· ἐθεραπεύθη δὲ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

3.) Ἰασις τῆς συγκυπτούσης γυναικός.

(Λουκ. ιγ' 10—17).

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκε κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου ἐν τῇ συναγωγῇ, εἶδε δυστυχῆ τινα γυναῖκα, ἣτις εἶχε πνεῦμα (πονηρὸν) ἀσθενείας, δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, ἣτο δὲ συγκύπτουσα καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑψώσῃ τὴν κεφαλὴν της πρὸς τὰ ἄνω. Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτήν· Γύναι, εἶσαι ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τῆς ἀσθενείας σου· καὶ ἐπέθηκεν εἰς αὐτήν τὰς χεῖράς του, καὶ εὐθὺς ἠνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν θεόν.

Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυναγωγὸς ἀγανακτῶν, διότι τὸ σαββατον ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν εἰς τὸν ὄχλον· Ἐξ ἡμέραι εἶναι, κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐργάζησθε κατὰ ταύτας λοιπὸν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ ὄχι τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. — Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀμέσως κατέκρινε τὸν φθόνον καὶ τὴν ὑποκρισίαν τοῦ ἀρχισυναγωγού, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ὑποκριτά, τίς Ἰουδαῖος, ἔχων βοῦν καὶ ὄνον, δὲν λύει κατὰ τὸ Σαββατον καὶ δὲν τὰ ὀδηγεῖ νὰ τὰ ποτίσῃ; ταύτην δὲ τὴν γυναῖκα, ἣτις εἶναι ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀβραάμ, τὴν ὁποίαν ἐκασάνισεν ὁ Σατανᾶς δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, δὲν ἔπρεπε νὰ λύσω ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου; — Ἀφ' οὗ δὲ εἶπε ταῦτα, κατησχύνθησαν πάντες οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, ὁ δὲ ὄχλος ἔχαιρε δι' ὅσα τὰ ἐνόξα καὶ θαυμαστά ἔργα, τὰ ὁποία ἐξετελεῖ ὁ Ἰησοῦς.

Διὰ τῆς προσευχῆς, τῶν καλῶν ἔργων καὶ τῆς ἐργασίας

δυνάμεθα νὰ ἀπομακρύνωμεν ἀφ' ἡμῶν τὰς πονηρὰς σκέψεις καὶ νὰ ἀποφεύγωμεν πᾶν κακὸν ἔργον.

§ 30. Θαύματα τῆς ἀναστάσεως νεκρῶν.

1.) Ἀνάστασις τῆς δωδεκαετοῦς θυγατρὸς τοῦ Ἰαίριου (Λουκ. ἡ' 40—56).

Ἄρχων τις τῆς συναγωγῆς, Ἰαίριος ὀνομαζόμενος, ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ περὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτὸν νὰ εἰσελθῆ εἰς τὸν οἶκόν του, διότι ἡ μονογενὴς θυγάτηρ του, ἣτις ἦτο ἡλικίας σχεδὸν δωδεκ ἔτων, ἀπέθνησκεν. Ἐν ᾧ δὲ ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς, ἔρχεται τις ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀρχισυναγωγοῦ καὶ λέγει· ἀπέθανεν ἡ θυγάτηρ σου, μὴ ἐνόχλει πλέον τὸν διδάσκαλον.—Ὁ Ἰησοῦς ἀκούσας τοῦτο, ἀπεκρίθη· Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε καὶ θὰ σωθῆ ἡ θυγάτηρ σου.—Ὅτε δὲ εἰσελθεν εἰς τὴν οἰκίαν, δὲν ἀφῆκε νὰ εἰσελθῆ ἄλλος, εἰμὴ ὁ Πέτρος, ὁ Ἰακώβος, ὁ Ἰωάννης καὶ οἱ γονεῖς τῆς παιδός.—Ἐκλαίον δὲ πάντες καὶ ἐβρόνχουν τὴν ἀποθανοῦσαν.—Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ κλαίετε, δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται. Καὶ περιεγέλων αὐτόν, διότι ἐγνωρίζον, ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐξέβαλεν ἔξω ὄλους, λαβὼν δὲ τὴν χεῖρα τῆς νεκρᾶς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς ἐγείρου.—Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη εὐθύς· καὶ διέταξε νὰ δοθῆ εἰς αὐτὴν φαγητόν, διὰ νὰ ἰδῶσιν, ὅτι πραγματικῶς ἀνέστη. Τότε οἱ γονεῖς καὶ οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν τὸ γεγονός.

Πιστεύομενεῖς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Προσδοκῶμεν ἀνάστασιν νεκρῶν.

2.) Ἀνάστασις τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ χήρας τινὸς ἐν τῇ πόλει Ναὶν (Λουκ. 7. 11— 7).

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο μετὰ τῶν μαθητῶν του καὶ ὄχλου πολλοῦ εἰς τὴν πόλιν Ναὶν. Ὅτε δὲ ἐπλησίασεν εἰς τὴν πύλιν τῆς πόλεως, ἰδοὺ ἐξεφέρετο νεκρὸς, υἱὸς μονογενὴς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦτο χήρα. Ἠκολούθει δὲ ὄχλος πολὺς τῆς πόλεως.—Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Κύριος εὐσπλαγχνίσθη καὶ εἶπε πρὸς

αὐτήν· Μὴ κλαίε.—Καὶ πλησιάσας ἤγγισε τὸ νεκροκραββάτον, καὶ εἶπεν εἰς τὸν νεκρὸν· Νεανίσκει, σοὶ λέγω, ἐγέβητι· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ.—Κατελάβε δὲ ἅπαντας φόβος καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες· Ὅτι προσήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ἐπεσκέφη ὁ Θεὸς τὸν λαόν αὐτοῦ.

3). Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

(Ἰωάν. ια' 1—15).

Ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς εὕρισκετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἀπέστειλαν ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία, αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου, ἐκ τῆς Βηθανίας, πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· Κύριε, ἰδοὺ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀγαπήσ, ἀσθενεῖ.—Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σωτὴρ εἶπεν αὐτῇ ἡ ἀσθένεια δὲν εἶναι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε μὲν ἔμεινε δύο ἡμέρας εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτο. Μετὰ ταῦτα δὲ λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του· Λαζάρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται, ἀλλὰ πορεύομαι διὰ νὰ ἐξυπνίσω αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ δὲν ἐνόησαν καλῶς τὸν λόγον τοῦ Σωτῆρος, λέγει τότε παρηρησία πρὸς αὐτούς· Ὁ Λαζάρος ἀπέθανε καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεῦσητε, ὅτι δὲν ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄς υπάγωμεν πρὸς αὐτόν.

Ἐν ᾧ δὲ ἐπλησιάζεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Βηθανίαν, συναντᾷ αὐτὸν ἡ Μάρθα περιλυπὸς, διότι δὲν ἦλθεν ἐγκαίρως· ἀλλ' ὅμως ἐλπίζει καὶ πιστεύει, ἅμα ὡς ἤκουσε τοὺς λόγους αὐτοῦ· Ἐγὼ εἰμι ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ θὰ ζήσῃ· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ δὲν θὰ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα.—Μετὰ ταῦτα ἔτρεξεν ἡ Μάρθα καὶ προσεκάλεσε τὴν Μαρίαν. Αὐτὴ δὲ ὡς εἶδε τὸν Κύριον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ κλαίουσα εἶπε· Κύριε, ἐὰν ἦσο ἔδω, ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ ἀπέθνησκεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐλυπήθη καὶ ἠρώτησε, ποῦ ἐτάφη ὁ Λαζάρος; Ἡ δὲ Μαρία εἶπεν· ἔλθε καὶ ἴδε.—Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου εἶχε ταφῆ ὁ νεκρός, ἐδάκρυσε καὶ ἐστέναξε. Τότε διατάσσει νὰ σηκώσωσι τὸν λίθον. Ἡ δὲ Μαρία λέγει πρὸς αὐτόν· Κύριε, εἶναι ἤδη τέσσαρες ἡμέραι. Ἀλλ' ὁ Ἰη-

σοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· Δὲν σοι εἶπον, ὅτι, ἐὰν πιστεύῃς, θέλεις ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ;—Ἐσήκωσαν λοιπὸν τὸν λίθον, ὅπου ἔκειτο ὁ ἀποθανών. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς, προσηχήθη πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἔπειτα εἶπε· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. Καὶ ἰδοὺ ἐξέρχεται ὁ νεκρὸς δεδεμένος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ τὸ πρόσωπον κεκαλυμμένος μὲ τὸ σουδάριον. Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄρατε νὰ ὑπάγῃ.

Οἱ παρευρισχόμενοι Ἰουδαῖοι ἰδόντες τὸ θαῦμα τοῦτο, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Διὰ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου, τετραήμερου μάλιστα ἐν τῷ τάφῳ, ἀπεδείχθη ἡ δύναμις τοῦ Σωτῆρος καὶ προετυπώθη ἡ κοινὴ ἡμῶν ἀνάστασις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΑΘΟΥΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

§ 31. Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.

Ὅλιγον πρὸ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ προλεγῇ εἰς τοὺς μαθητάς του, ὅτι πρέπει νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ πολλὰ νὰ πάθῃ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ σταυρωθῇ, καὶ ὅτι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θὰ ἐγερθῇ.

Τότε παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλόν (τὸ Θαβὼρ κατὰ παράδυσιν) κατ' ἰδίαν διὰ νὰ προσευχηθῇ. Ἐν ᾧ δὲ προσήχετο, μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.

Καὶ ἰδοὺ ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡλίας συνελαλοῦν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐν τῷ μεταξύ δὲ ἐγερθέντες οἱ μαθηταὶ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, εἶδον τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος καὶ τοὺς δύο ἀνδρας, οἵτινες συνωμίλουν μετ' αὐτοῦ. Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι διεχωρίζοντο, ὁ Πέτρος πεφοβισμένος, εἶπε· Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ στήσωμεν ἐνταῦθα τρεῖς

σκηνας, μίαι διὰ Σέ, ἄλλην διὰ τὸν Μωϋσέα καὶ ἄλλην διὰ τὸν Ἡλίου. Ἐνῶ δὲ ἔλεγε ταῦτα, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· Φωνὴ δὲ ἐκ τῆς νεφέλης ἔλεγεν· «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ νύδόκησα (=εὖρον χάριν) αὐτοῦ ἀκούετε.»

Διὰ τῆς μεταμορφώσεως ἔδειξεν ὁ Σωτὴρ τὴν δόξαν αὐτοῦ. (Ἔορτ. 6 Αὐγούστου).

§ 32. Ἡ Μαρία ἀλείφει τὸν Ἰησοῦν μὲ τὸ πολυτιμὸν μύρον.

(Ἰωάν. ιβ' 1—11 καὶ Ματθ. κς' 6—16).

Ἐν τῇ κώμῃ Βηθανίᾳ, πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, Σιμων ὁ λεπρὸς προσεκάλεσε τὸν Ἰησοῦν εἰς δαίπνον. Ἐκεῖ ἦτο προσκεκλημένος καὶ ὁ Λαζαρος μετὰ τῶν ἀδελφῶν του. Καὶ ἡ μὲν Μάρθα ὑπερέτει, ἡ δὲ Μαρία, λαβούσα ἀλάθαστρον μύρου πολυτιμοῦ, κατέχεεν αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἤλειψε τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ μετὰς τριχῆς τῆς κεφαλῆς τῆς ἐσπόγγισεν αὐτούς.

Τότε ὁ Ἰούδας, ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις εἶχε τὸ γλωσσόκομον (βαλάντιον, χρῆμα), ἐπειδὴ ἦτο φιλάργυρος, ἐλυπήθη διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ μύρου καὶ εἶπε· Τὸ μῦρον τοῦτο ἠδύνατο νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· Ἄφες αὐτήν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου ἐφύλαξεν αὐτὸ ἡ Μαρία· τοὺς πτωχοὺς ἔχετε πάντοτε μεθ' ἑαυτῶν, ἐγὼ δὲ δεν ἔχετε πάντοτε.

Τότε ἐπορεύθη ὁ Ἰούδας πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἶπε· Τί θέλετε νὰ μου δώσητε διὰ νὰ σᾶς παραδώσω τὸν Ἰησοῦν; Οὗτοι δὲ ἔδωκαν εἰς αὐτὸν τριακόνα ἀργύρια (τὴν τιμὴν τῶν δούλων). Ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ὁ Ἰούδας διὰ νὰ παραδώσῃ αὐτόν.

Ἡ πλεονεξία εἶναι εἰδωλολατρεία.—Ἡ προδοσία διὰ σκοπὸν κακὸν εἶναι ἔγκλημα.

**§. 33. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ
εἰς Ἱεροσόλυμα.**

(Ἰωάν. ιβ' 12—19, καὶ Ματθ. καστ. 1—14.)

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆν Βηθανίαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καθήμενος ἐπὶ πώλου ὄνου, ταπεινὸς καὶ πρῶτος.

Ὁ λαὸς ἀκούσας ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἔλαβε τὰ βαῖα (κλάδους) τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· ἔκραζε δὲ μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀθῶων παιδῶν τῆς Ἱερουσαλήμ: «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ· εὐλόγιμος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ».

Διὰ τῆς μεσσιανικῆς εἰς Ἱεροσόλυμα εἰσόδου ὁ Σωτὴρ ἀπεδείχθη, ὅτι ἦτο ὁ ἐπὶγγελεμένος Μεσσίας, ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ.

§. 34 Ἀρχὴ τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. κβ' καὶ κγ')

Πολλάκις ἐζήτησαν οἱ Φαρισαῖοι εὐκαιρίαν νὰ θανατώσωσι τὸν Σωτῆρα. Μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου καὶ τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτε ὁ κόσμος ἤρχισε νὰ τρέχη ὀπίσω αὐτοῦ καὶ νὰ πιστεύῃ εἰς αὐτόν, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐποίησαν συνέδριον, καὶ ἀπεφάσισαν τέλος νὰ σταυρώσωσι τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Καϊάφας μάλιστα, ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ ἔτους ἐκείνου, εἶπεν, ὅτι συμφέρει νὰ ἀποθάνῃ εἰς ἄνθρωπος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ἵνα μὴ ὅλον τὸ ἔθνος χαθῆ.

Κυρίως ὅμως ἤρχισεν ὁ διωγμὸς κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅτε οὗτος ἐνώπιον τοῦ λαοῦ κατέκρινε τὴν ὑποκρισίαν καὶ τὰ ἔργα τῶν γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων.

Δικαίως δὲ ὁ Σωτὴρ κατέκρινεν αὐτούς, διότι ἐδίδασκον μὲν πολλὰ καὶ βερέα διὰ τὸν λαόν, ἀλλ' αὐτοὶ οὐδὲν ἐποίουν. Ἐφρόντιζον διὰ τὰ ἐλάχιστα, διύβλιζον τὸν κἀνώπια, ἀλλὰ κατέπινον τὴν κάμηλον. Ἡμέλουν τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν, τὴν πί-

στιν καὶ τὴν ἐλεημοσύνην. Ὁκτῆκις ἐπαναλαμβάνει ὁ Σωτὴρ μετὰ θείας ὀργῆς τὸ «οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί».

Τῆς πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ κυβερνηταὶ ὀφείλουσι νὰ εἶναι δίκαιοι, ἀγαθοί, καὶ νὰ δεικνύωσι πρῶτοι τὸ παράδειγμα τῆς εὐπειθείας εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος.

β. 39. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

(Μαθ. κστ'. Μάρκ. ιδ'. Λουκ. κβ' Ἰωάν. ιγ'.)

Ὅτε ἐπλησίασε πλέον τὸ Πάσχα, ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην διὰ νὰ ἐτοιμάσωσιν αὐτό, διότι ὁ Σωτὴρ ἐπεθύμησε τὸ τελευταῖον Πάσχα νὰ φάγῃ μετὰ τῶν μαθητῶν του. Ὅτε δὲ ἡ τράπεζα ἠτοιμάσθη εἰς τὸ ἀνώγειον, καὶ ἦσαν ἐκεῖ οἱ δώδεκα μαθηταί, τότε ὁ Ἰησοῦς ἔδειξε τὸ παράδειγμα τῆς ταπεινοφροσύνης, νίψας τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του.

Ὅτε δὲ ἤρχισεν ὁ δεῖπνος, ἔλαβεν ὁ Σωτὴρ τὸν ἄρτον εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ ἀφοῦ ἠὲχαρίστησε τὸν Θεόν, ἠὺλόγησεν αὐτὸν καὶ ἐκοψεν εἰς τεμάχια, εἰπὼν· «Λάβετε, φάγετε, τοῦτό μου ἔστι τὸ σῶμα, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλῶμενον εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν. — Ὁμοίως δὲ ἔλαβε καὶ τὸ ποτήριον· ἠὲχαρίστησε τὸν Θεόν καὶ ἠὺλόγησε τὸν οἶνον, εἶπε δὲ· «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἔστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν». — Ἐνῶ δὲ ἐδειπνοῦν, εἶπεν ὁ Χριστὸς πρὸς τοὺς μαθητάς του, ὅτι εἰς ἐξ αὐτῶν θὰ τὸν παραδώσῃ. Οὗτοι ἐταράχθησαν καὶ ἠπώρησαν ἡρώτων δὲ ἕκαστος, μήτι ἐγὼ εἶμαι, Κύριε; — Ὅτε δὲ ὁ μαθητὴς Ἰωάννης ἠρώτησεν αὐτόν· Κύριε, τίς εἶναι; τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, ὅτι ἐκεῖνος εἶναι, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ δώσω τὸν ἄρτον, ἅμα ἐμβάψω αὐτὸν εἰς τὸ τραβλῖον (πίστον, γαβῆα). Καὶ ἔδωκεν ἀμέσως ὁ Σωτὴρ τὸν ἄρτον εἰς τὸν Ἰούδαν, τὸν Ἰσκαριώτην, ὅστις εὐθέως ἐξῆλθε. (1)

1. Τὰ δώδεκα Εὐαγγέλια. Α'. Ἰωάν, κεφ. ιγ' ιδ' ιε' ιστ' καὶ ιψ'. —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(Ματθ. κατ' Μάρκ. ιδ' Λουκ. κβ' Ἰωάν. ιη'.)

§. 36. Ὁ Σωτὴρ ἐν Γεθσημανῇ.

Μετὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κεδρῶν, εἰς τὸ ὄρος τῶν ἔλαιων. Ἐκεῖ ἦτο κήπος, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὁ Πέτρος, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, διὰ νὰ προσευχηθῆ κατ' ἰδίαν. Τότε ἤρχισε νὰ λυπῆται καὶ νὰ προσεύχηται. ἔλεγε δὲ «περίλυπος εἶνε ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου.»— Ἀπομακρυνθεὶς δὲ ὀλίγον ἀπὸ τοὺς τρεῖς μαθητάς του, πάλιν προσήχετο λέγων· «Πάτερ μου, εἰ δυνατόν, ἅς παρελθῆ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο (τοῦ θανάτου)· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς Σὺ.»

Ἀφ' οὗ δὲ τρεῖς θερμῶς προσυχηθή, ἦλθεν εἰς τοιαύτην ἀγωνίαν, ὥστε ὁ ἰδρὼς αὐτοῦ ἐπιπτεν ἀπὸ τοῦ προσώπου του ὡς θρόμβοι αἵματος. Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὐρών αὐτοὺς κοιμωμένους, λέγει· «Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.»— Ἐγείρεσθε, ἀγωμεν ἐντεῦθεν, διότι ἰδοὺ ἔρχεται ὁ παραδιδούς με.

Ἡ προσευχὴ κατὰ τὰς θλίψεις πειρογορεῖ τὴν τεθλιμμένην ψυχὴν ἡμᾶς.

§. 37. Ἡ προδοσία καὶ ἡ δύλλησις τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει μετὰ τῶν μαθητῶν του ἐν τῷ κήπῳ ἐν Γεθσημανῇ, ἰδοὺ ἔρχεται ὁ Ἰουδαῖος μετὰ στρατιωτῶν καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων μετὰ μαχαίραν καὶ ξύλων Β'. Ἰωάν. ιη'. 1—28.—Γ'. Ματθ. κατ' 57—75.—Δ'. Ἰωάν. ιη' 28—40 καὶ ιθ' 1—16 Ε'. Ματθ. κζ' 3—32.—ΣΤ'. Μάρκ. ιε' 16—32.—Ζ'. Ματθ. κζ' 33—55—Η'. Λουκ. 32—49. κγ'—Θ'. Ἰωάν. ιθ' 1—25—37.—Ι' Μάρκ. ιε' 43—47—ΙΑ'. Ἰωάν. ιθ' 38—42.—ΙΒ'. Ματθ. κζ' 62—66.

καὶ φανῶν καὶ λαμπάδων. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐξελθὼν εἶπε· Τίνα ζητεῖτε ; Οὗτοι δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι. Ἀκούσαντες δὲ τούτου, ἀπίλθον ἵπισω ἐκ τοῦ φόβου καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν ἐρωτᾷ αὐτοὺς ὁ Χριστός, τίνα ζητοῦσι, καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀφήσωσι τοὺς μαθητάς. Τότε εὐθὺς ὁ Ἰούδας, κατὰ τὸ δοθεὲν σὺνθημα, προσέθηκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε· Χαῖρε ραββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Φίλε, μὲ φίλημα τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου προδίδεις ; Τότε ἐνθαρρυνθέντες οἱ στρατιῶται συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν. Οὗτος δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· «ὡς ἐπὶ ληστὴν ἤλθετε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων ;» Ταῦτα ὡς εἶδον οἱ μαθηταὶ τοῦ, ἐφοβήθησαν καὶ ἔφυγον. Μόνον δὲ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης παρεκολούθηον τὸν Κύριον ἀπὸ μακρῶν.

«Ὅστις οὐ βαστάζει τὸν Σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται μου εἶναι μαθητής». (Λουκ. κδ' 27).

§ 38. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου. Ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

1.

Οἱ στρατιῶται, δεσμεύοντες τὸν Ἰησοῦν, ἔφερον αὐτόν· κατ' ἀρχὴν πρὸς τὸν πρεσβυτέρου Καϊάφα Ἄνναν, τὸν πρῶτον Ἀρχιερέα. Οὗτος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ πάντων μαθητῶν καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, ὅτι αὐτὸς δημοσίᾳ ἐκήρυξε καὶ γνωστὴ εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ. Τότε εἰς τὸν ὑπηρετῶν ἐβράβυσεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· «ἐάν μὲν, κελῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κελῶς, ἐάν δὲ κελῶς, διὰ τί με δέρεις ;»

Μετὰ τούτου ἀποστέλλει ὁ Ἄννας τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν Καϊάφην, ὅπου συνήθροισθησάν τινες ἐκ τῶν τοῦ συνεδρίου καὶ διὰ ψευδομαρτύρων ἐζήτησαν κατηγορίαν, ἀλλὰ δὲν συνεφώνουν αἰμαρτύρησι αὐτόν. Τότε ἀναστὰς ὁ Ἀρχιερεὺς εἶπεν· Σὲ ἐξορκίζω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς, ἐάν σὺ εἶσαι ὁ

Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· Σὺ εἶπας (= ναι). Τότε διέσπρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ Ἀρχιερεὺς, λέγων· ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; Οἱ δὲ παρόντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου εἶναι.

Τότε ἤρχισαν οἱ ὑπηρέται νὰ ἐμπαιζώσιν αὐτόν, καὶ καλύψαντες τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἔτυπτον αὐτόν καὶ ἐπηρώτων λέγοντες· Προφήτευσον εἰς ἡμᾶς, Χριστέ, τίς εἶναι ὁ κτυπήσας σε;

2.

Τότε ἠρνήσατο τὸν Χριστὸν καὶ ὁ Πέτρος· τρίς. Πρῶτον μὲν, ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν μετὰ τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἡ θυρωρὸς ἠρώτησε τὸν Πέτρον, μήπως καὶ αὐτὸς ἦτο ἐκ τῶν μαθητῶν. Δεύτερον, ὅταν ἄλλη παιδίσκη ἐπανέλαβε τὰ αὐτὰ, ὅτε πάλιν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος τὸν Χριστόν. Τρίτον, ὅταν καὶ οἱ παριστάμενοι καὶ θερμινόμενοι κάτω εἰς τὴν αὐλὴν μετὰ τινος δούλου τοῦ Ἀρχιερεῶς ἠρώτησαν αὐτόν, καὶ τὸν ἐνόησαν ἀπὸ τῆν ἑμιλίαν, ὁ δὲ Πέτρος ἤρχισε νὰ καταναθεματίζῃ καὶ νὰ ὀριζῆται, ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον. Τότε, ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. Ἐνεθυμήθη δὲ ὁ Πέτρος τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἐξελθὼν ἔκλαυσε πικρῶς.

Περὶ δὲ τὴν πρῶταν τῆς παρασκευῆς, ἔφερον δέσμιον τὸν Ἰησοῦν καὶ παρέδωκαν αὐτόν εἰς τὸν ἡγεμόνα Πόντιον Πιλάτον, καὶ κατηγορήσαν αὐτόν ὡς ἐπαναστάτην.

Τότε ἰδὼν ὁ Ἰούδας, ὅτι κατακρίθη ὁ Χριστός, μετανοήσας ἐπίστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια, λέγων· «Ἡμᾶρτον παραδοῦς αἷμα ἀθῶν».

Ἄλλ' οἱ ἀρχιερεῖς εἶπον· Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ θὰ κατακρίθῃς. Ἀπελπισθεὶς δὲ ὁ Ἰούδας, ρίπτει τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ καὶ ἀπελθὼν ἀπηγορεύσθη.

§ 39. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

(Ἰωάν. ιη' | Ματθ. κζ' | Μάρκ. ιε' | Λουκ. κγ').

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς φέρεται ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου καὶ κατηγορεῖται ὡς ἐπαναστάτης. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀφοῦ πρῶτον ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τῆς διδασκαλίας του, ἐξέρχεται ἔπειτα πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὕρισκω ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Ἀλλ' οἱ ἔχθοι ἐπέμενον λέγοντες· Ταράττει τὸν λαόν. Τότε ὁ Πιλάτος ἀποστέλλει αὐτὸν πρὸς τὸν Ἡρώδη Ἀντίπαν, τὸν ἄρχοντα τῆς Γαλιλαίας, ὅστις ἦτο τότε ἐν Ἱερουσαλήμ. Οὗτος ἐπεθύμει πρὸ πολλοῦ νὰ ἴδῃ σημεῖόν τι παρ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Χριστὸς οὐδὲν εἰς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· διὰ τοῦτο πρὸς ἐμπαιγμὸν ἐνέδυσεν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπράν (ὡς βασιλέα), καὶ τὸν ἀπέστειλε πρὸς τὸν Πιλάτον. Οὗτος μάλιστα προσεπάθησε νὰ καθησυχάσῃ τὴν μανίαν τῶν Ἰουδαίων· μάλιστα τοὺς ἠρώτα, ἂν θέλωσι νὰ ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦν ἢ τὸν Βαραββᾶν (διότι ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα ἀπελύετο εἰς τῶν κακούργων). Οἱ Ἰουδαῖοι ἐζήτησαν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Βαραββᾶ, καὶ ἀπήτουν νὰ σταυρωθῇ ὁ Χριστὸς. Μάλιστα πάλιν προσεπάθησε νὰ καθησυχάσῃ τὸν λαόν· αὐτὸς ὅμως περισσότερον ἔκραξε· «Σταυρωθήτω». Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἐνίψε τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων· Ἄθῃος εἶμαι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ πᾶς ὁ λαός, εἶπε· Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε ἀπέλυσε τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἐμαστίγωσε, καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, καὶ κάλαμον ἔθηκαν ἐπὶ τὴν δεξιάν, καὶ γονυπετοῦντες ἔλεγον· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ραπίσματα καὶ ἐνέπτυσαν καὶ ἔτυπον μὲ τὸν κάλαμον. Τότε ἐξάγει ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν τοιοῦτοτρόπως ἐνδεδυμένον, καὶ προσπαθεῖ νὰ κινήσῃ εἰς συμπάθειαν τὸν λαόν, εἰπὼν· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλ' ὁ λαὸς ἐκραύγαζεν· Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει εἰς αὐτοὺς ὁ

Πιλάτος τὸν βασιλέα ὑμῶν νὰ σταυρώσω ; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Δὲν ἔχομεν βασιλέα εἰμὲν Καίσαρα.

Τότε παρέδωκεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος εἰς αὐτούς, ἵνα σταυρωθῇ.

Ἐν τῷ σταυρικῷ θανάτῳ ἔγκειται ἡ δόξα τοῦ Σωτῆρος.

§ 40. Ἡ Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. κζ' Μαρκ. ιε' Λουκ. κγ' Ἰωάν. κα').

Μετὰ τὴν καταδίκην, περὶ ὥραν τρίτην τῆς Παρασκευῆς, (9 π. μ. καθ' ἡμᾶς), ὠδηγήθη ὁ Χριστὸς μετὰ δύο κακούργων εἰς τὸν Γολγοθᾶ (κρηνίου τόπον), φέρων καὶ τὸν σταυρόν. Καθ' ὁδὸν δὲ ἠγγάρευσαν οἱ στρατιῶται Σιμωνά τινα Κυρηναῖον, ἵνα σηκώσῃ τὸν Σταυρόν.

Περὶ ὥραν ἕκτην (12 π. μ. καθ' ἡμᾶς) ἐσταύρωσαν τὸν Χριστὸν ἐν μέσῳ δύο ληστών καὶ ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ὄξος καὶ χολήν. Ἄλλ' ὁ Κύριος γευσάμενος, δὲν ἠθέλησε νὰ πῖν. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκειτο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, εἶπε· « Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσιν ».

Ἐγραψε δὲ ὁ Πιλάτος με γράμματα Ἑβραϊκά, Ἑλληνικὰ καὶ Ῥωμαϊκὰ τὸν τίτλον τοῦτον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων (I. N. B. I.).

Ἐν ᾧ δὲ ὁ Σωτὴρ εὐρίσκειτο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, οἱ σταυρωταὶ αὐτοῦ ἐβλασφήμουν αὐτόν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς ἐνέπαιζον, λέγοντες· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν δὲν δύναται σῶσαι. Τὰ αὐτὰ δὲ ἐποίει καὶ ἔλεγε καὶ εἰς ἓκ τῶν κρεμασθέντων κακούργων.— Ἄλλ' ὁ ἄλλος ἠλεγχεν αὐτόν, λέγων· Δὲν φοβείσαι τὸν Θεόν, ὅτι καὶ σὺ εἶσαι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι ; Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαιοῦς· διότι ἄξια, ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄδικον ἐπράξεν. Ἐλεγε δὲ εἰς τὸν Ἰησοῦν· Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.— Ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν εἰς αὐτόν· Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι σήμερον μετ' ἐμοῦ θὰ εἶσαι ἐν τῷ παραδείσῳ.

Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν μητέρα του, λέγει εἰς αὐτήν· Γύναι,

ἰδοῦ ὁ υἱός σου, δεῖξας τὸν ἠγαπημένον μαθητήν. Εἶτα δὲ λέγει καὶ εἰς τὸν μαθητήν· Ἴδου ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὸν οἶκόν του.

Ἀπὸ δὲ τῆς ἑκτῆς ὥρας μέχρι τῆς ἐνάτης (12—3 μ. μ.) σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ θάνατος περὶ ὥραν ἐνάτην (3 μ. μ.), ἀνεβόησε μετὰ φωνῆς μεγάλης εἰπόν· Ἡλί (ἢ Ἐλωὶ) Ἡλί, λαμὰ, σαβαχθανί· τ. ἔ. Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; Τινὲς τῶν παρισταμένων ἐνόμισαν, ὅτι τὸν προφήτην Ἡλίαν φωνεῖ, καὶ εἶπον· Ἄφετε, ἴδωμεν, ἐὰν ἔρχεται ὁ Ἡλίας νὰ σώσῃ αὐτόν.—Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε «Διψῶ» εὐθὺς ἔδραμεν εἰς ἕξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπογγὸν καὶ γεμίσας ὄξους καὶ περιθέσας εἰς κάλαμον, ἐπότιζεν αὐτόν.—Μετὰ τοῦτο εἶπεν ὁ Χριστός· Τετέλεστοι· Πάτερ εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.—Καὶ ἰδοῦ ἐσεισθη ἡ γῆ καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο.—Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἰδόντες τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν καὶ ἀνεφώνησαν· Ἄληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος». Οἱ δὲ ὄχλοι ὑπέστρεφον, τύπτοντες τὰ στήθη αὐτῶν διὰ τὸ κακὸν τὸ ὅποιον ἔπραξαν.

§ 41. Ἡ ταφὴ τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ κζ'. Μάρκ. ιε' Λουκ. κγ' Ἰωάν. ιβ').

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀπὸ τῆς σταυρώσεως, τὸ Σάββατον τὸ μέγα, ἐώραζον οἱ Ἰουδαῖοι τὸ πάσχα. Ἴνα μὴ μείνωσι λοιπὸν τὰ σώματα ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον, ἵνα συντριβῶσι τῶν σταυρωθέντων τὰ σκέλη, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ταχύτερον ὁ θάνατος καὶ σηκώσων ἀπὸ ἐκεῖ τὰ σώματα. Ὁ Πιλάτος ἐπέτρεψε τοῦτο. Καὶ τῶν μὲν δύο ληστῶν οἱ στρατιῶται συνέτριψαν τὰ σκέλη. Ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, ἐπειδὴ ἤδη εἶδον αὐτὸν νεκρόν, οὐκ ἐπέτρεψαν αὐτοῦ τὰ σκέλη. Εἰς δὲ τῶν στρατιωτῶν διὰ λόγχης τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἐκέντησε, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

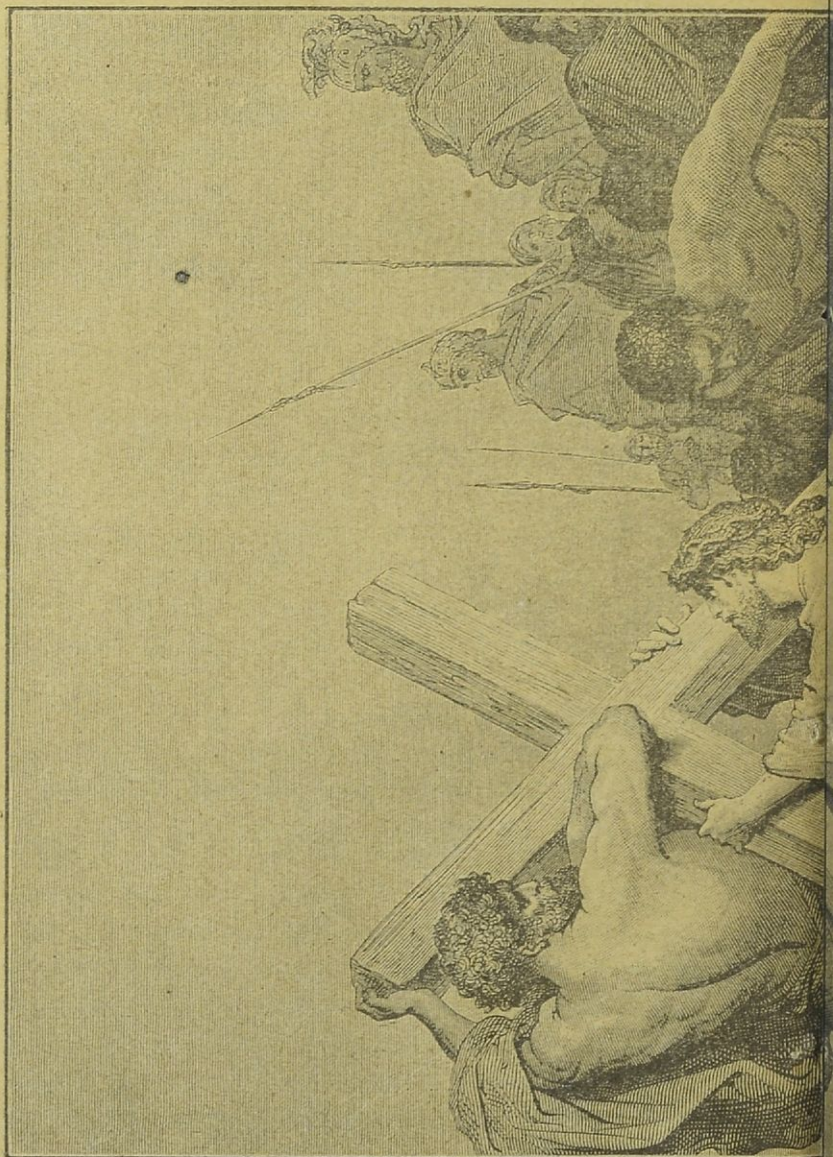
Περὶ τὴν ἑσπέραν δὲ τῆς παρασκευῆς Ἰωσήφ, ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, σεβαστὸς ἀνὴρ καὶ εἰς τὸ κρυπτόν μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Πιλάτου τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τοῦτο ἀφ' οὗ ἔλαβεν, ἤλειψε μὲ ἀρώματα καὶ περιετύλιξε μὲ σινδόνην καθαρὰν καὶ ἐκθήδευσε μετὰ τοῦ Νικοδήμου, ἐνεταφίασε δὲ αὐτὸ ἐν τῇ κεινῶ αὐτοῦ μνημείῳ, τὸ ὅποιον ἦτο λελαξευμένον εἰς βράχον, πλησίον τοῦ μέρους, ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Χριστός. — Προσκυλίσας δὲ λίθον μέγαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου, ἀπῆλθε. Μερὶ δὲ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου, αἵτινες παρέμειναν πλησίον τοῦ σταυροῦ μέχρι τῆς ἀποκαθηλώσεως, εἶδον τὸ μνημεῖον, ὅπου ἐτέθη τὸ σῶμα τοῦ Σωτῆρος.

Τὴν δὲ ἐπαύριον, τὸ Σάββατον, προσῆλθον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον λέγοντες· Κύριε, ἐνεθυμήθημεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν, ὅταν ἔτι ἐζῆ, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐγερθῆ· διάταξον λοιπὸν ν' ἀσφαλισθῆ ὁ τάφος ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας· μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν νύκτα κλέψωσιν αὐτόν. Καὶ τότε θὰ εἶναι ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης. Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς αὐτούς· λάβετε φρουρὰν καὶ ὑπάγετε, ἀσφαλίσαθε, καθὼς γνωρίζετε. Οὗτοι δὲ παρευθέντες, ἔθεσαν φρουρὰν εἰς τὸν τάφον καὶ ἐσφράγισαν τὸν λίθον.

§ 42. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. κη' Μάρκ. ις' Λουκ. κδ' Ἰωάν. κ' καὶ κκ').

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος (τὴν καθ' ἡμέρας Κυριακὴν) λίαν πρῶτῃ ἦλθον εἰς τὸν τάφον Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη, διὰ νὰ ἀλείψωσι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ μὲ μύρα (δι' ὃ καὶ μυροφόροι ὠνομασθήσαν.) Ἀλλὰ πρὶν αὐταὶ ἔλθωσιν, ἀνέστη ὁ Κύριος. Ἄγγελος δὲ Κυρίου, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον ἦτο ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα λευκόν, ὡσεὶ χιῶν, καταβάς ἐξ οὐρανοῦ, ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου ἐταράχθησαν οἱ φυλάττοντες στρατιῶται, καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί.

Ὁ Ἰησοῦς κύπτων ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σταυροῦ.

Πρώτη Μαρία ἢ Μαγδαληνὴ ἔτρεξεν εἰς τὸ μνημεῖον. Ἄλλά, ἰδοῦσα τὸν λίθον ἀποκεκλισμένον ἐκ τοῦ μνημείου, ταράττεται καὶ τρέχει πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ λέγει εἰς αὐτούς· Ἐπῆραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ δὲν γνωρίζομεν πῶς ἔθηκαν αὐτόν.— Ἐν τῷ μεταξύ δὲ προσήλθον εἰς τὸν τάφον καὶ αἱ ἄλλαι Μυροφόροι.

Ἄλλὰ τότε ἔρχεται καὶ ὁ Πέτρος μετὰ τοῦ Ἰωάννου, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὸ μνημεῖον, εὗρον μόνον τὰ ὀβόλια καὶ τὸ σουδάριον. Μόλις δὲ ἀνεχώρησαν, προσήλθε καὶ δευτέραν φοράν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία. Βλέπει δὲ δύο ἀγγέλους, οἵτινες εἶπον εἰς αὐτήν· Γύναι, διατί κλαίεις; Αὕτη δὲ ἀποκρίνεται, ὅτι ἐπῆραν τὸν Κύριόν μου καὶ δὲν γνωρίζω πῶς ἔθηκαν αὐτόν. Στραφεῖσα δὲ εἰς τὰ ὀπίσω, θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἰστάμενον· ἀλλὰ νομίσασα, ὅτι ἦτο ὁ κηπουρός, ἐρωτᾷ αὐτόν πῶς ἔθηκε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ; Ἄλλ' ὡς ἤκουσε παρ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα τῆς Μαρίας, ἀναγνωρίζει αὕτη τὸν διδάσκαλον καὶ λέγει· Διδάσκαλε! Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτήν· Πορεύου πρὸς τοὺς μαθητάς μου, καὶ εἰπέ εἰς αὐτούς, ὅτι ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. Καθ' ὁδὸν δὲ ἀπήντησεν ὁ Χριστὸς καὶ τὰς ἄλλας Μυροφόρους, καὶ εἶπεν εἰς αὐτάς τὸ· Χαίrete. Παρήγγειλε δὲ δι' αὐτῶν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Τινὲς δὲ ἐκ τῆς κουστωδίας, ἐλθόντες πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἀνήγγειλαν τὰ γενόμενα. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς, συμβούλιον ποιήσαντες, ἔδωκαν ἰκνὰ ἀργύρια εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ ἔπεισαν αὐτοὺς νὰ εἴπωσιν, ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν νύκτι ἐλθόντες, ἔκλεψαν αὐτόν, ἐνῶ αὐτοὶ ἐκοιμῶντο.

§ 43. Ὁ Σωτὴρ πρὸ τῶν μαθητῶν του.

(Μάρκ. ις' 12. Λουκ. κδ' 13—1). Ἰωάν. κ' 19)

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως, περὶ τὴν ἑσπέραν, ἐφάπτετο αὐτὸν ὁ Σωτὴρ καὶ εἰς τοὺς μαθητάς του, οἵτινες ἔμενον ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τινι οἰκίᾳ, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων διὰ τὸν φόβον τῶν

Ἰουδαίων.—Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ὠμίλουν περὶ τῆς ἀναστάσεως, ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐφοβήθησαν, νομίζοντες ὅτι ἦτο φάντασμα. Διὰ τοῦτο ὁ Χριστός, ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ταραχὴν καὶ τὴν πλάνην, ἔδειξε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ ἔφαγε μέρος ἰχθύος ἐψημένου καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. Μετὰ τοῦτο εἶπε πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησεν εἰς αὐτούς καὶ εἶπε· «Λαβετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίενται αὐταῖς· ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.» —Ὁ Θωμᾶς ὅμως, εἰς ἓκ τῶν δώδεκα, δὲν ἦτο ἐκεῖ, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ὅταν δὲ εἶπεν αἱ μαθηταὶ, ὅτι εἶδον τὸν Κύριον, ὁ Θωμᾶς δὲν τὸ ἐπίστευσε καὶ εἶπεν· «Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλον μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω».

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἶδον τὸν Ἰησοῦν καὶ δύο ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν, ὁ Λουκᾶς καὶ ὁ Κλεώπας, ἐν ᾧ ἐπορεύοντο εἰς τὴν πόλιν Ἐμμαοῦς.

Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ, ἐν ᾧ πάλιν ἦσαν συνηθροισμένοι οἱ μαθηταὶ, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἔστη εἰς τὸ μέσον ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. Προσκαλεῖ δὲ τὸν Θωμᾶν νὰ πεισθῆ, καὶ νὰ μὴ εἶναι ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Τότε ὁ Θωμᾶς πεισθείς, ἐκφωνεῖ· «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.» Ἐπὶ τεσσαράκοντα δὲ ἡμέρας ἐφανερῶς εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ ἔλεγε τὰ περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

§ 44. Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Χριστοῦ.

(Λουκ. κδ'. 10. Πράξ. Ἀποστ. 6—21.)

Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν μετὰ τὴν Ἀνάστασιν, ὠδήγησεν ὁ Σωτὴρ τοὺς μαθητάς του ἔξω εἰς τὴν Βηθανίαν. Ἐκεῖ δὲ, ἀφ' οὗ συνηλθον, ἠρώτησεν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ του· «Κύριε, ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ θὰ ἰδρῶσῃς τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσραὴλ»; Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς

πρὸς αὐτούς· Δὲν δύνασθε ὑμεῖς νὰ γνωρίζετε χρόνους ἢ καιρούς, τοὺς ὁποίους ὁ Πατὴρ ἔθετο εἰς τὴν ἐξουσίαν του· ἀλλὰ θὰ λάβητε δύναμιν, ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς. Ἀπ' οὗ δὲ εἶπε ταῦτα, ὕψωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἠυλόγησεν αὐτούς. Ἐν ᾧ δὲ οἱ μαθηταὶ ἔβλεπον αὐτόν, ἀνεδήφθη, καὶ νεφέλη περιέβαλεν αὐτόν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. Ἴδου δὲ καὶ ἄνδρες δύο παρουσιάσθησαν εἰς αὐτούς, ἐνδεδυμένοι λευκὰ ἱμάτια, καὶ εἶπον· Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐσθίκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὅστις ἀνελήφθη ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ ἔλθῃ πάλιν ἐν δόξῃ καθὼς εἶδατε αὐτόν, πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. (Πραξ. α' 10—21).

»Ἴδου ἐγὼ εἶμι μεθ' ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κ' 18—20).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΙΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

§ 43. Ἡ Πεντηκοστή. (Πραξ. β' 1—39)

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς οἱ ἀπόστολοι ἦσαν συνηθρισμένοι περιμένοντες τὴν καθόδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς αὐτούς ὁ Σωτὴρ. Τότε ἐγένετο ἐξαίφνης ἦχος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἀνέμου βιαίως φερομένου, καὶ ἐγένετο ὅλον τὸν οἶκον, ὅπου οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν καθήμενοι.—Καὶ ἐφάνησαν εἰς αὐτούς ὡς γλώσσαι πυρός, διαμεριζόμεναι ἐπὶ ἓνα ἐξ αὐτῶν. Ἄπαντες δὲ οἱ Ἀπόστολοι ἔλαβον Πνεῦμα Ἅγιον καὶ ἤρχισαν νὰ λαλῶσι ξένας γλώσσας μετὰ σοφίας καὶ δυνάμεως πολλῆς.

Κατόπιν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ πικνῆς ἔθνους.—Καὶ καθὼς ἐγένετο ἡ φωνὴ αὕτη, συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνετραχθή, διότι ἕκαστος ἤκουεν αὐτούς νὰ λαλῶσι

κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διάλεκτον. — Ἐθαύμαζον δὲ πάντες καὶ ἠπόρουσαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Ἰδοὺ, πάντες οὗτοι οἱ λαλοῦντες δὲν εἶνε Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν αὐτοὺς ὁμιλοῦντας καὶ διδάσκοντας τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἰδίαν ἡμῶν διάλεκτον; Τί σημαίνει τοῦτο; Πολλοὶ δὲ χλευάζοντες αὐτοὺς ἔλεγον, ὅτι διετελοῦν ἐν μέθῃ.

Τότε ἀναστὰς ὁ Πέτρος μετὰ τῶν ἑνδεκά μαθητῶν, ὠμίλησε πρὸς τὸν ὄχλον μετὰ πολλοῦ θάρρους καὶ θείας σοφίας περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ.

Τὸ πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἶναι τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος.— Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον φωτίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἀγαθόν.

§ 46. Ἐκλογή τῶν ἑπτὰ διακόνων.

(Πραξ. Ἀποστ. ις' 1—8).

Οἱ ἀπόστολοι δὲν ἐπήρουν νὰ κηρύττωσι καὶ νὰ διανέμωσι συγχρόνως ἐλεημοσύνας εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τὰς χήρας ἐκ τῶν Χριστιανῶν. Διὰ τοῦτο προσεκάλεσαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν καὶ εἶπον· «Δὲν εἶναι πρόπον νὰ ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ διακονῶμεν εἰς τροπέζας, καὶ νὰ τρέχωμεν νὰ μισροῶμεν ἐλεημοσύνας». Σκέφθητε λοιπόν, ἀδελφοί, νὰ ἐκλεξήτε ἐξ ὑμῶν ἑπτὰ ἄνδρας, καλῆς διαγωγῆς, πλήρεις πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας, τοὺς ὁποίους νὰ διορίσωμεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἡμεῖς δὲ θέλομεν κηρύττει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἰδέα αὕτη ἤρσεν εἰς τὸ πλῆθος, καὶ ἐξελέξαν τὸν Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος Ἁγίου καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνωρα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον, προσήλυτον Ἀντιοχεῶ.

Οὗτοι ὠνομάσθησαν διάκονοι (βοηθοί), διότι ἐβοήθουν τοὺς Ἀποστόλους.

§ 49. Στέφανος ὁ διάκονος καὶ πρωτομάρτυς.

(Πραξ. ε' 8, ζ' 54—60 καὶ η' 1—).

Ὁ διάκονος Στέφανος ἦτο πλήρης πίστεως καὶ ἐποίει θαύματα
μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἦλεγχε δὲ τὴν κκκίαν τῶν γραμματέων καὶ
τοῦ λαοῦ, ὅτινες ἐστράτευον τὸν Δάκκιον (Χριστόν). Ταῦτα
ἀκούσαντες οὗτοι, ἠγανάκτησαν, ὤρμησαν ὁμοθυμαδὸν κατ' αὐτοῦ
καὶ ἐβλάζοντες αὐτὸν ἐξῶ τῆς πόλεως, τὸν ἐλιθοβόλησαν. Λιθο-
βολούμενος δὲ ὁ Στέφανος, προσήχετο καὶ ἔλεγε· «Κύριε, Ἰησοῦ,
δεῖξαι τὸ πνεῦμά μου». Καὶ γονατίσας ἐφώνησε μετὰ φωνῆς μεγά-
λης· «Κύριε, μὴ στήσης εἰς αὐτοὺς τὴν ἀμαρτίαν ταύτην». Καὶ
τοῦτο εἰπὼν, ἐξέπνευσε.

§ 50. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

(Πραξ. θ' 1—31).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐγεννήθη ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας.
Ἐξέπαιδεύθη δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ παρὰ τῷ νομοδιδασκάλῳ Γαμα-
λιῆλ καὶ ἦτο ὑπερασπιστὴς τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας.—Οὗτος
ἐφύλαττε καὶ τὰ ἐνδύματα τῶν λιθοβολούντων τὸν πρωτομάρτυρα
Στέφανον.

Πρόσῆλθε μίαν ἡμέραν εἰς τὸν ἀρχιερεῖα τῶν Ἑβραίων ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ ἐπιστολάς, ὅπως μεταβῆ εἰς
τὴν Δαμασκὸν καὶ φέρῃ τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς διδιδμένους εἰς Ἱε-
ρουσαλὴμ. Ἐν ᾧ δὲ ἦτο πλησίον τῆς Δαμασκῶ, περιήστραψεν
αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ πεισῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε φωνὴν
λέγουσαν εἰς αὐτόν· Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Ὁ δὲ Παῦ-
λος εἶπε, τίς εἶ, Κύριε; ὁ δὲ Σωτὴρ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι ὁ Ἰησοῦς,
τὸν ὁποῖον σὺ διώκεις. Τότε ὁ Κύριος εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς
εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃς τί πρέπει νὰ κάμῃς.
Τότε ἠγέρθη ὁ Παῦλος ἀπὸ τῆς γῆς καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Δαμα-
σκόν, ὅπου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὔτε ἔβλεπεν, οὔτε ἔφαγεν ἢ ἐπιέ τι.

Ἦτο δὲ ἐκεῖ χριστιανός τις, ὀνόματι Ἀνανίας, τὸν ὁποῖον διέταξεν ὁ Κύριος νὰ παραυθῆ καὶ νὰ ἀναζητήσῃ τὸν Παῦλον, διότι οὗτος ἐμέλλε νὰ γίνῃ σκευὸς ἐκλογῆς, ἱκανὸς νὰ κηρύξῃ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἐνώπιον ἔθνων καὶ βασιλείων. Ἀπῆλθε δὲ ὁ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἔμεινεν ὁ Παῦλος καὶ ἐπιθέσας τὰ χεῖρας ἐπ' αὐτὸν εἶπεν· Σαούλ, ἀδελφέ, ὁ Κύριος ὅστις σοῦ ἐφανερώθη κατὰ τὴν ὁδόν, με ἀπέστειλεν, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ λαβῆς πνεῦμα Ἅγιον. Εὐθὺς δὲ ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, ὥστε ἀνέβλεπεν. Ἀμέσως δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ἐγένετο ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ.

Ἀφ' οὗ δὲ διῆλθε πόλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἦλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν, Κόρινθον καὶ Ρώμην. Συνελήφθη δὲ ἔπειτα ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν ἔφερον δεσμῖον εἰς Ρώμην, ὅπου ἐπὶ τοῦ σκληροῦ αὐτοκράτορος Νέρωνος ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον.

Ἡ ἀγάπη πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. (Κορινθ. ιγ. 7.)

§ 51. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις.

(Πράξ. ιζ'.)

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἦλθε καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας. Παρακλήθη δὲ ὑπὸ τῶν φιλοσόφων νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς νέας πίστεως, τὴν ὁποίαν ἐδίδασκε. Τότε ὁ Παῦλος ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ εἶπεν· Ἄνδρες Ἀθηναῖσι, διερχόμενος καὶ ἐξετάζων τοὺς ναοὺς, τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ διάφορα εἰς τοὺς Θεοὺς ὑμῶν ἀφιερῶματα, εὗρον καὶ βωμὸν, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶνε γεγραμμένον· Ἀγνώστῳ θεῷ. Τοῦτον λοιπὸν τὸν θεόν, πῶν ὁποῖον δὲν γνωρίζετε μὲν, ἀλλ' ὅμως λατρεύετε, ἦλθον ἐγὼ νὰ διδάξω πρὸς ὑμᾶς. Οὗτος εἶναι ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, ὅστις διδίδει πνοὴν καὶ ζωὴν εἰς τὸ σῦμπαν. Μετανοήσατε, διότι ὑπάρχει μελλουσα ζωὴ καὶ ἀνάστασις νεκρῶν.— Οἱ Ἀθηναῖσι ἀκούσαντες τὴν διδασκαλίαν ταύτην, κατ' ἄρχαὺς ἐχλεύαζον αὐτόν, ἔπειτα ὅμως, ἀφ' οὗ καὶ δευτέραν φορὰν ἤκουσαν αὐ-

τὸν διδάσκοντα, ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, τῶν ὁποίων ἦτο καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ τις ὀνόματι Δάμαρις.

Οἱ Κορίνθιοι, οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἐν γένει οἱ Ἕλληνες εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ὀφείλουσι τὴν εἰς Χριστὸν ἐπιστροφὴν τῶν.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΤΕΛΟΣ

Ἄριθ. { Διεκπ. 7704.
 { πρωτ. 7592.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 19 Μαΐου, 1901.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Ἰωάννην Μεσολωρᾶν

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸν Νόμον „ΒΤΓ“ τῆς 12 Ἰουλίου 1895, τὸ σχετικὸν Β. Διάταγμα τῆς 28 Ὀκτωβρίου ἰδίου ἔτους, τὰς προκηρῦξεις περὶ διαγωνισμοῦ διδακτικῶν βιβλίων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς οἰκείας ἐπιτροπείας, δηλοῦμεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνουεν τὴν ὑφ' ὑμῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποβληθεῖσαν Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅπως εἰσαχθῆ ἑπὶ πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους ὡς διδακτικὸν βιβλίον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Δ' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων ἐν γένει.

Καλεῖσθε δ' ὅπως ἐκτελέσητε τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου κλπ. ὑπαγορευόμενα καὶ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ἀναγραφόμενας παρατηρήσεις.

Ὁ Ὑπουργὸς
Σ Π. Σ Τ Α Η Σ

Στέφανος Μ. Παρίδης

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 10408 τοῦ 1902 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, ἡ τιμὴ ὄρισθη εἰς λεπτὰ 24.